

MAGYAR LAPOK

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 12.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr. Pál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

A Balkán-szövetség értekezletének első és második napja

A román külügyminiszter ünnepélyes fogadtatása. Tisztelgő kihallgatás és ebéd Pál kormányzó hercegnél. — További hét évre megújítják a szövetséget

Belgrádból jelentik: A pénteken délelőtt kezdődött balkánszövetségi értekezletre a görög és török küldöttségek még csütörtökön megérkeztek.

Pénteken délelőtt kilenc óra husz percekor érkezett meg különvonaton a belgrádi pályaudvarra a Balkánszövetség államainak értekezletén résztvevő román küldöttség, élén Grigore Gafencu külügyminiszterrel. Gafencu külügyminisztert a pályaudvaron Czinczár Markovics jugoszláv külügyminiszter üdvözölte. A román küldöttség fogadására megjelentek a román és török nagykövet és a görög követ s rajtuk kívül sok előkelő személyiség. Grigore Gafencu külügyminiszter elhaladt a tiszteletére kivonult díszszázad előtt, közben a zenekar a román és jugoszláv himnuszot játszotta.

A román, török és görög külügyminiszter pénteken délelőtt együttesen feliratkozott a királyi palotában, majd a külügyminisztériumba hajtatott. Itt a Balkán szövetség négy tagállamának külügyminiszterei megkezdték első

megbeszélésüket. Az értekezlet mintegy félórát tartott s azon a tanácskozások napirendjét állapították meg.

Valamivel tizenkét óra előtt ismét megjelentek a királyi palotában s itt Pál régensherceg külön kihallgatáson fogadta a külügyminisztereket. A hercegi pár ebédet adott a vendégek tiszteletére, az ebéden résztvett Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Maček helyettes miniszterelnök is.

A külügyminiszterek délután 5 órakor újabb megbeszélést tartottak. Este Cadere román nagykövet adott vacsorát tiszteletükre. Délben 1 órakor a jugoszláv sajtófőnök ebédelt vendégül a külügyminiszterek társaságában levő vendégujságírókat.

Saracoglu török külügyminiszter a Politika munkatársa előtt kijelentette, hogy a Balkán Államok szövetsége a mostani értekezlet után önműködően további hét évre marad érvényben.

Hivatalos közlemény a pénteki értekezletről. Este ünnepi vacsora a román követségen. Szombaton két értekezlet

Belgrádból jelentik: A Balkán-szövetség állandó tanácsának péntek délelőtti értekezlete után a következő hivatalos közleményt adták ki:

— Metaxas, Saracoglu és Gafencu, a Balkán-szövetség külügyminiszterei ma délelőtt 10 óra 30 percekor értekezletre ültek össze a külügyminisztériumban Czinczár-Markovics külügyminiszter dolgozószobájában. A külügyminiszterek ez alkalommal megtartották első ülésüket, megtárgyalva az általános nemzetközi helyzetet és szemügyre véve azt az Európa e részének békéjére irányuló erőfeszítésekkel

kapcsolatban.

A délelőtti értekezlet tovább tartott, mint tervezték, emiatt a délelőtti folyamán csak Metaxas görög külügyminiszter jelent meg kihallgatáson Pál kormányzó hercegnél. Gafencu kihallgatására délután 5 órakor került sor. A második megbeszélés délután 6 órától 3 óráig tartott. Este 9 órakor ünnepi vacsora volt a román követségen. Szombat délelőtt és délután két újabb megbeszélést tartanak. Délben a török nagykövet és Czinczár-Markovics jugoszláv külügyminiszter látja vendégül a külügyminisztereket a belgrádi tisztikaszinóban.

Nem indulnak közvetítések az értekezlet után. A szövetség megújításáról se tárgyaltak eddig

Belgrádból jelentik: Hivatalos jugoszláv körökben meglehetősen kétkedéssel itélik meg a további közvetítő kísérletek kilátásait. Hivatalos jugoszláv részről határozottan nem-mel feleltek arra a kérdésre, hogy fennáll-e annak lehetősége, hogy jugoszláv és magyar képviselők üljenek össze a kérdés megvitatására. Viszont bizonyos kezdő megállapodást értek el azzal, hogy balkáni államok kereskedelmi összeköttetése megszervezését is elvben elhatározták. Efelől azonban csak későbbi időpont-

ban fognak a balkáni államok képviselői Belgrádban részletesebb megbeszéléseket folytatni. Belgrádban nem erősítik meg azokat a külföldi jelentéseket, melyek szerint a Balkán-szövetség államai elhatározták, hogy további hét évre fújjantják a Balkán-szövetséget. Kijelentették, hogy e kérdésben határozatot esetleg csak ezután hoznak, de a kérdésnek általában csekély jelentősége van.

(Tudóstásunk folytatása a harmadik oldalon.)

A németek fehér könyve a népkisebbségi kérdéstről

X.*

Az 1937. november 5-ikén kiadott német-lengyel kisebbségvédelmi kölcsönös nyilatkozat után, — mint előbbi közleményünkben ismertettük, — egyáltalán nem mutatkozott helyzetjavulás a kisebbségi kérdés területén. Sőt növekvő arányban rosszabbodott a helyzet. Mindinkább kiütöközött az a szellem, hogy a lengyel közhangulat a kisebbségvédelmi nyilatkozatnál löbbre tartja a kisebbségi kérdés mögött álló német-lengyel politikai feszültséget, s a németek egyezkedő magatartását, sajtójának a hallgatását a politikai téren való előtörésre kívánja felhasználni.

Egy kissé hátrább lapozunk a németek fehér könyvében, s 1939. február 3-ikéről keltezte ott találjuk a kattowitzi (lengyel felszüléziai) német főkonzul jelentését, mely ezeket mondja: „A lengyel Nyugati Szövetségnek röviddel ez előtt itt megtartott ülésezése alkalmával a szövetség igazgatója, a varsói Zaleski Mieczyslaw előadást tartott erről a tételről: „A német-lengyel viszony a jelenlegi nemzetközi helyzettel való összefüggésben.“ Zaleski a lengyel politikát röviden és nyíltan a következőkben jellemezte: Németország és Lengyelország között a tárgyalásmódokban való egyetértés nem a tényleges politikai célokban való egyetértés következménye, hanem csak taktikai okok diktálják. A nemzeti kisebbségek problémája ezzel szemben a legjobb tükre a tényleges politikai célatoknak. A jelenlegi helyzet (vagyis az 1939-ik évelején való, mikor már megvolt Csehszlovákia felosztása és Lengyelország is részese lett belőle) politikai együttműködést diktál, melynek célja, hogy konjunktúrális előnyöket érjünk el. Ezzel ellentétben a nemzeti kisebbségekkel való politika további távlatokkal számol, s a célja az, hogy előkészítse a talajt egy jövőbeli összeütközésre.“

Ez a megvilágítás — mondom — az 1939-ik év elején történt, azonban sugarai vissza tudnak mutatni egy évvel korábbi időre is, 1938-ra, hogy ekkor miért nem tudott az 1937-ik évi német-lengyel népkisebbségvédelmi nyilatkozat jobban hatni. Politikai hátsógondolat küzdött ellene, amivel tele volt az a lengyel közhangulat, melyet a népszerű Nyugati Szövetség irányított. Mult közleményünkben láttuk, milyen siralmasan visszajára fordult minden a népkisebbségi helyzet valóságában, holott elméletben a népkisebbségvédelmi nyilatkozat annyi szép ígéretet foglalt magában. Hogy már akkor a politikai szenvedélyek kezdtek dolgozni ez elmélet ellen, az abból is ki-vehető, hogy a németellenes tüntetések már az 1938-ik év első felében erősödtek, s a Nyugati Szövetség németellenes bojkottmozgalmá minden nyugathatárszéli német üzlet ellen megindult. A korridor területén levő Thorn városban, az ottani német konzulátus ablakait is 1938. augusztusban beverték. Ez volt az első tettelegesen támadás lengyel részről német diplomáciai hatóság ellen.

A német-lengyel kisebbségvédelmi nyilatkozat után következő 1938-iki állapotokat összefoglalóan jellemzi a varsói német nagykövet 1938. szeptember 2-iki jelentése. Utal a lengyel sajtó mind elvadulóbb hangjára. Még

* Előbbi közlemény a „Magyar Lapok“ 1940. február 2-iki illetve január 31-iki számaiban.

lengyel külügyminisztériumhoz közelálló lapok mérsékeltek, sőt némely külpolitikai tájékoztatóban építő irányúak. Azonban a kormány-párti toborzó szervezete, az úgynevezett „Nemzeti Egyesülés” mozgalma se tud lemondani arról, hogy „a tömegek megnyerése végett” versenyre keljen a többi csoportokkal a németellenes jelszavak hangoztatásában. „A lengyel kormány — mondja Moltke jelentése — túlságosan tartózkodóan viselkedik e folyamattal szemben; legalább is nincs semmi jele valami erőteljes ellenhatásnak. Meg kell adni, hogy a lengyel hatóságoknak csak korlátozott lehetőségek vannak a sajtó befolyásolására. Azonban ez a túlságosan passzívítás csak azzal magyarázható meg jobban, hogy a kormánynak a maga érdekében kell nagy energiát kifejtenie s így fél attól, hogy hatalmi eszközök a népszerűtlen németbarátságért vegye igénybe. Azt például kevéssé lehet elhinni, hogy meg ne lehessen akadályozni azokat a nyugati határszél városai-ban megisméllődő izgatott tüntetéseket, melyeket a kormányhoz közelálló Nyugati Szövetség rendez.”

A varsói német nagykövét jelentése a továbbiakban figyelmeztet arra, hogy a lengyel hangulat légköre olyan rosszabbodást mutat, amit a német-lengyel megértési politikával mind nehezebben lehet összehangba hozni. Bizonyos, hogy Lengyelországban sohase tűntek meg nagyon szívélyes hangokat Németország felé, sőt az 1934-iki egyezmény óta is valahány-szor kritikus pillanatai voltak Németországnak, lengyel részről mindig tüntetően kimutatták, hogy nem szoros a német-lengyel viszony. Azonban utjabban a németellenes tüntetések, a gyűlöletdalokkal való kihívások, a német főkonzulátus elleni felvonulások, s mindezek akadálytalansága, ez mind olyan jelenség, ami 1934 óta még nem volt észlelhető. Beck németbarát politikája ma még kevésbé népszerű, mint korábban. Erre vezethető vissza az is, hogy Beck hiába adta becsületszavát a brombergi gimnázium építési engedély ügyében, az alsóbb hatóságok szabotálták. Magának a külügyminiszternek is visszahuzódó magatartást kell magára erőltetnie. „És — mondja szóról-szóra a Moltke nagykövét jelentése, — tényleg úgy látszik, hogy a Beck német politikája felől a kormányban nincs egységes megítélés. Mindenesetre valószínűnek kell venni, hogy úgy a hadügyminiszter, mint Rydz-Smigly tábornagy a Beck-féle politikában nem hajlandó teljes szívvel együttműködni.”

A német nagykövét a lengyel külügyminisztériumban szövegezte a német-lengyel helyzet ilyen megrosszabbodását. Az 1938. szept. 2-iki jelentés erről a következőket mondja: „Az itteni közvélemény kedvezőtlen alakulását, s különösen az utóbbi időkben lefolyt németellenes népgyűléseket pár nappal ezelőtt Ariszewski helyettes külügyminiszternél is érintettem, tegnap pedig komoly formában Beck urnak is szóba hoztam. Beck úr nem tagadta, hogy a helyzet nem kielégítő, s hogy ő már maga szántából, mindjárt szabadságáról való visszatérte után erre figyelmeztette a miniszterelnököt, akinél teljes megértésre talált. Megjegyeztem, hogy nem tudjuk megérteni, vajon miért nem fékezik meg legalább a Nyugati Szövetség megisméllődő tüntetéseit. Erre azt válaszolta Beck, hogy nem volna célszerű, ha betiltásokkal vennék elejét ezeknek, hanem néha jobb, ha biztosító szelepeket nyitnak. Eppen azért csak arra szorítkoznak, hogy a tüntetők sokkal messzibbre menő szándékait kisebb mértékűekre mérsékeljék. Egyébként Beck ur azon igyekezett, hogy a Németország ellen irányított támadások jelentőségét lekisebbitse, s arról biztosított, hogy a kormány semmiképpen sem befolyásoltatja magát a közvélemény idegességével, hanem erősen tartja magát a régi politikai vonalhoz. Beck úr ezeket a kijelentéseket nagyon határozott formában tette. Mégse szabad afelől álmítani magunkat, hogy itt már most barátságos hangulat van irántunk, ami a kormány elhatározási szabadságát a döntő kérdésekben mindig befolyásolni tudja.”

A németellenes lengyel hangulattal és annak folytonos fokozásával szinte párhuzamosan folyik a német diplomácia fáradozása, hogy a népkisebbségi kérdésben keresse azt a részt

amelyen át megnyugtató levezetéseket lehetne találni. Evégett már a népkisebbségvédelmi 1937. nov. 5-iki nyilatkozat kiadásakor kéri a német kormány a lengyel kormányt, hogy rendezésért a kisebbségi kérdésekben a két kormány között a szakszerű megbeszéléseket, melyeket szabályszerű időközökben megismétel-nének. Már 1937. november 25-ikén Bismarck herceg külügyi osztályvezető felkéri a berlini lengyel ügyvivőt, hogy erre a kívánalomra szerezzék meg a lengyel kormány pozitív választát. A lengyel ügyvivő a maga részéről is kívánatosnak jelezte ezt a módszert. Azonban a lengyel kormány pozitív válasza mégis mindig késett.

Varsóból 1938. május 30-ikán Moltke német nagykövét tesz jelentést, hogy a kisebbségvédelmi nyilatkozat utáni felév alatt a német kisebbség helyzete úgy az az árreform, mint a határozóna-rendelet miatt mennyire romlott, s hogy még bérleti szerződés útján se juthat földhöz a német földműves. Azonkívül a német kereskedők elleni bojkottot a Nyugati Szövetség mind nyomasztóbb mérvben szervezi, Felsősziléziában a német munkások 70 százalékát elbocsátották, s a német ifjúság 100 százaléka nem tud helyet kapni. A német iskolákat is rendre becsukják, s a német szülőket gazdasági nyomásokkal kényszerítik, hogy gyermekeiket német iskolákba ne küldjék. Ezek felől Moltke a lengyel kormánynak folytonos előterjesztéseket tett, s azt is kiemelte, hogy Németországban a lengyel kisebbségnek mindenütt megvan a munkája és kenyeré. A német kormány jóakarát bizonyítja az is, hogy ismétellen ajánlotta a népkisebbségi kérdésben az időnkint visszatérő megbeszéléseket a két kormány szakértői között, de a lengyel kormány erre még mindig nem válaszolt. E jelentés után, június 29-ikén Ribbentrop német külügyminiszter utasítja a varsói nagykövét, hogy demarsot tegyen a lengyel külügyminiszternél. Kérje azt, hogy a sok felgyűlt kisebbségi panasz megvizsgálására mindkét részről szakértők üljenek össze. A demars eredményéről táviratválaszt kívánt a német külügyminiszter.

Ezzel az utasítással döntő szakaszba érkezett az a német törekvés, mely a kisebbségi kérdést a politikai hangulatok és szenvedélyek területéről a nyugodtabb szakértői tárgyalások körébe akarta vonni. Moltke varsói nagykövét 1938. július 9-ikére kapott ebben az ügyben kihallgatást Beck külügyminisztertől. A német nagykövét bevezetőként felsorolta a kirívóbb sérelmi eseteket, s hogy még az iskolákra vonatkozó becsületszavas megállapodás se tudott teljesedésebe menni. Mindebből — mondotta — Németországban az a benyomás támadt, hogy lengyel részről semmiféle hajlandóság nincs a kisebbségvédelmi nyilatkozat gyakorlati megvalósítására. Folyik a lengyel sajtóban is az izgalmas és éppen állítólagos lengyel kisebbségi sérelmek kiélezésével.

A francia nagykövét is hosszabb szabadságra elutazott Moszkvából

Amerika párizsi nagykövete személyes jelentéstétel végett hazautazik

Moszkvából jelentik: A Német Távirati Iroda moszkvai jelentése szerint Naggjar moszkvai francia nagykövét szombaton elutazik a szovjet fővárosból hosszabb üdülő szabadságra.

Pár héttel ezelőtt Seeds angol nagykövét és Rosso olasz nagykövét utazott szabadságra az orosz fővárosból. A három nagyhatalom ezekkel az elutaztatásokkal akarja éreztetni a

Finnszág elleni orosz támadás miatti rossz-lását.

Párizsból jelentik: Bullit, az Egyesült Államok párizsi nagykövete szombaton elhagyja Párizst és Amerikába utazik, hogy Roosevelt elnökkel és Hull külügyminiszterrel tárgyaljon. Bullit visszatérésének időpontja még bizonytalan.

A japán-orosz megbeszélések eredménnyel járnak

Charbinból. Mandzsukó fővárosából jelenti a Tass-ügynökség: A japán-orosz megbeszélések, amelyek néhány nap óta Charbinban tartanak, kedvezően haladnak előre. A pénteki tanácskozások során két japán-orosz vegyesbizottságot alakítottak a következő rendeltetéssel: az első bizottság véglegesen rendezi Mandzsukó és Mongolia határait, a második

pedig felszámolja a mongol-mandzsukó határincidenseket. Ugyancsak Charbinból közlik, hogy mind az orosz, mind a japán sajtó igen nagy megelégedéssel fogadta a részbeni megállapodást, ami annak jele, hogy Moszkvában és Tokióban egyaránt kívánják ennek a sok viszályra okot adó ellentétet végleges kiküszöbölését.

— Eppen az következett be, — mondotta Moltke, — amit az 1937. év nov. 5-iki közös nyilatkozattal elkerülni akartunk, hogy t. i. a kisebbségi kérdés politikai szembenállások tárgya lett, s hogy ezáltal Lengyelországban a légkör, különösen a kisebbségi vidékeken rendkívül megrosszabbodott.

A német nagykövét utalt arra, hogy a lengyelországi német népkisebbség helyzete a német közvélemény előtt se lehet közömbös, de ők a nyilvános visszavágásokkal nem akarják a további kiéleződést. Eppen azért a következő indítványt teszik: „Mindkét belügyminisztérium illetékes előadói, mindkét külügyminisztérium egy-egy tisztviselőjének a részvételével üljenek össze, hogy nyílt kibeszéléssel, a sajtó zavaró közbejövetele nélkül megvizsgálják a különböző kisebbségi problémákat.” Beck külügyminiszter — mint ahogy a Moltke 1938. július 9-iki jelentése írja — a következő értelemben válaszolt: „Ő is barátja a nyílt kibeszéléseknek és hiszi, hogy még mindig a legjobb út volna a nehéz kérdésekben való előmenetelre. Tehát teljes rokonszenvvel fogadja javaslatunkat. Azonban természetesen nincs abban a helyzetben, hogy nekem azonnal végleges választ adjon, mert az ügy az ő ressortja köré tartozik. Mindjárt, amint lehetséges, a miniszterelnöknek, aki egyúttal belügyminiszter is, előadja a dolgot és már ma megígérheti, hogy a javaslat elfogadását fogja ajánlani.”

A varsói német nagykövetség ügyvivője, von Wühlich írja aztán tíz nap múlva, 1938. július 19-én a berlini külügyminisztériumnak a következőket: „A lengyel külügyminisztérium kabinetfőnöke, gróf Lubienski tegnap magához kéretelt és közölte velem, hogy Beck úr egy heti időre szabadságra távozott. Megbízta őt, hogy nekem adja át a választ Moltke nagykövételnek arra a javaslatára, mely egy kisebbségügyi bizottság összeállítására vonatkozik. A választ gróf Lubienski az ő jegyzőkönyvéből olvasta föl nekem és a következő a tartalma: „A lengyel kormány elvben nem utasítja vissza, hogy a Moltke úr által javasolt keretben mindkét ország belső közigazgatásának megbízottai érintkezésbe lépjenek.” Mint ahogy a válasz megfogalmazásából kivehető, a lengyel külügyminiszter súlyt helyez arra, hogy ne túlságosan nagy érdeklődést mutasson ez ügy iránt. Kérdeztem gróf Lubienskit, hogyan képzeli el a további fejlődést. Mire ő azt mondta, hogy az ősz folyamán gondolnak bizonyos megbeszélésekre; közelebbi részletekről jelenleg nem tud közlést adni.”

A német-lengyel népkisebbségi kérdés politikamentesítésére így az első lépés megtörtént. Egy kissé bizonytalanul, de mégis valami kis kilátással. Az 1938-ik év ősze aztán jött a maga világpolitikai hullámaival. Hogy ezek között a kisebbségi kérdés politikamentesítésével hogyan kísérleteztek tovább, s mi lett a végső eredmény, arról egy további alkalommal hozunk ismertetést. (b. p.)

Gafencu külügyminiszter nyilatkozott az értekezlet eddigi lefolyásáról

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: A Balkán konferencia ülését szombaton délután folytatták.

A jugoszláv sajtó természetesen a legkövetkezőben foglalkozott a Balkán konferencia eseményeivel és az odaérkezett külügyminiszterek személyeivel. A *Vreme* című vezető jugoszláv lap beszélgetést közöl Gafencu külügyminiszterrel, ki a következőket mondotta:

— A Balkán konferencia tárgyalásai a legnagyobb egyetértésben kezdődtek meg és már a tárgyalások elején nyilvánvalóvá vált, hogy az államok érdekei azonosak az összes napirendre kerülő kérdésekben. Az egyetértés a

legteljesebb a Balkán államok külügyminiszterei között.

— A tárgyalások a délkelet-európai béke további fenntartását és a semlegesség megőrzését célozzák és tekintettel arra, hogy közöttünk nincs véleményeltérés, sikerülni fog a békét fenntartani, amely egyformán nagy jelentőséggel bír egy a Balkán-félsziget, mint Európa szempontjából.

Általában az összes jugoszláv lapok a reménykedés hangján foglalkoznak a Balkán konferencia várható eredményeivel és bizakodóan néznek az események elé.

Békéről tárgyalnak a négy balkáni állam lobogója alatt

Tele van Belgrád külföldi újságírókkal és diplomatákkal. Nagy titokzatosság veszi körül a tárgyalásokat

Belgrádból jelenti: Pénteken ült össze Belgrádban a Balkán-szövetség államainak értekezlete, négy semleges ország lobogója alatt, hogy a békéről tárgyaljon háborús időkben.

A jugoszláv főváros alig volt még ennyire a világ érdeklődésének középpontjában. Valóságos Mekkája vált a semleges és hadviselő államok megfigyelőinek s a város külső képén is észrevehető az a rendkívüli figyelem, amit a világ a belgrádi tanácskozásnak szentel. Tele van Belgrád külföldi újságírókkal és diplomatákkal, akik mintha csak véletlenül tartózkodnának ott. Akkor az összesereglés, hogy a szállodai elhelyezkedés problémája pillanatokra elhomályosítja a jugoszláv fővárosban a valóban sorsdöntő balkáni problémákat is. Olasz, francia, angol, amerikai, japán, német, magyar újságírók árasztották el a szállodákat a balkáni államok sajtójának képviselőivel együtt, akik sohase voltak oly tartózkodók és méltóságteljesek, mint most. Genf legjobb napjaira emlékeztet a nagy világlapok és a résen álló külügyi hivatalok kiküldötteinek ez a népes összejövetele. De semmi sincs meg abból, amit régebben, hasonló alkalmakkor hír-börzének neveztek. A hírek kiserülésének korszaka, a kiszivárgott értesülések lehetőségei — elmúltak. Mindenütt a legteljesebb hallgatás és titokzatosság. A Serbski Kral-szálloda csarnokában családias ül az arcon: a tudakozódó újságíró, a tapogatózó diplomata egyetlen kérdésre sem kap kielégítő választ. Senki se tud semmit. Amióta szólnak az ágyúk, a diplomácia hallgat.

A külügyminisztériumon, ahol Görögország, Románia, Törökország és Jugoszlávia külügyminiszterei összeültek, büszkén lobog a téli szélben a négy balkáni állam zászlója, mintha jelezni akarná a békét óhajtó és bizonyos mértékben tájékozatlan népek, hogy mégis létezik még balkáni szolidaritás.

A rendkívüli érdeklődés okai. Törökország különleges helyzete.

Annak, hogy a balkáni értekezletet most így rendkívüli érdeklődés kísér, megvannak az okai. Törökországnak különleges helyzete van azáltal, hogy megegyezés köti a hadviselő felek egyikéhez. De viszont mindaddig, amíg a Földközi tengeren béke uralkodik, Törökország teljes semlegességéhez kétség nem fér. Görögország francia-angol biztosítékokat olasz biztosítékokkal egyesített, Jugoszlávia viszont kitűnő baráti viszonyban van két nagy szomszédjával, akik közül az egyik (Németország) háborút visel a Balkán-szövetség egyik tagjának (Törökországnak) szövetségesei ellen. Románia a legteljesebb semlegesség politikáját folytatja és várakozó álláspontot foglal el.

De bizonyos, a közelmúltban történt események még jobban kihangsúlyozni látszanak

a Balkán-államok értekezletének jelentőségét, annál is inkább, mert ezeket az értekezlet előkészítő cselekményeinek tekintik. Diplomáciai körökben rámutatnak arra, hogy *Menemcioglu* török külügyi alminiszter Londonból visszatérve, megszakította útját Szófiában, ahol megbeszélést folytatott *Kiosseivanoff* bolgár miniszterelnökkel s aztán *Boris* királlyal. Ezt követően *Saracioglu* török külügyminiszter Belgrád felé vezető útjában Bulgárián haladt át, ahol a vonatban hosszas tanácskozást folytatott *Kiosseivanoff*val. Megemlíti, hogy *Metaxas* görög külügyminiszter Saraciogluval tárgyalt útközben, akivel az értekezletre utazván, Nisben találkozott. Más előzetes megbeszéléseket sem hagynak figyelmen kívül a diplomáciai találgatások. Különös fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a megbeszélések anyagát fogja képezni többek között azokról a megbeszélésekről szóló információk, amelyeket Csáky magyar külügyminiszter folytatott Velencében Ciano olasz külügyminiszterrel, nem is szólva a verseci találkozásról, amely *Grigore Gafencu* román külügyminiszter és *Cincár-Markovics* jugoszláv külügyminiszter között a közelmúltban folyt le.

Kétségtelen, hogy a balkáni államoknak újból vizsgálat tárgyává kell tenniük helyzetüket, ami az utóbbi időben bizonyos módosulást szenvedett az európai térkép megváltozása következtében, továbbá a gazdasági kapcsolatok eredményeként, ami köztük és a hadviselő államokkal kialakult.

E pillanatban nem lehet jóslásokba bocsátkozni az értekezlet eredményeit illetően. Belgrádi diplomáciai körökben megvannak győződve, hogy a konferencia a semlegesség, a délkelet-európai béke biztosításának és gazdasági érdekkapcsolataik további kiépítésének jegyében fog lezajlani.

A francia sajtó magyarázatai. Czincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter tájékoztatója egy francia lapban.

Párizsból jelenti: A francia sajtó számos magyarázatot fűz a belgrádi értekezlethez. Általánosságban azt állapítják meg, hogy az értekezlet a balkáni szolidaritás megerősödését fogja eredményezni. Ez alkalommal a *Petit Parisien* közli Czincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter nyilatkozatát.

— A Balkán-szövetség értekezlete — mondotta a miniszter a lap kiküldött tudósítójának. — új alkalom lesz annak a szolidaritásnak a megnyilvánítására, amely a négy államot egyesíti, valamint annak az elhatározásnak kifejezésre juttatására is, hogy a szövetség négy tagállama igyekszik a nézeteltérések minden elemét kiküszöbölni és szigorúan megmaradni semlegesnek a jelenlegi európai összetűzésben.

Az eredmény mérvadó!

-tabletták mindig bevált szer

rheuma · köszvény · ischias és hüléses megbetegedéseknél.

42 és 14 tablettás csomagolásban.

A jövő héten osztják ki Nagyváradon a katonailag láttamozott személyazonosságai igazolványokat

Nagyvárad. Saját tud. A katonai zónákba eső utcák lakóinak személyazonossági igazolványát a sziguranca idegenellenőrző osztályán gyűjtötték össze a katonai hatóságok láttamozása céljából. *Tanasescu* komiszár, az ügyosztály vezetője, tegnap értesítést kapott az illetékes katonai parancsnokságtól, hogy a katonailag láttamozott személyazonossági igazolványok kiosztására a jövő héten kerül sor. A kiosztás időpontjáról értesítik a közönséget.

Vizumkedvezmény a lipcsei vásár látogatásánál

A nagyvárad német konzulátus közli: Németországba való beutazáshoz az idén vizum szükséges, ezt azonban a lipcsei vásár látogatói díjmentesen kapják meg. A feltétel csak az, hogy a kérvényt, három fényképpel felszerelve, az 1940 március 3—8-ig tartó lipcsei vásár képviselőihez kell benyújtani. Tekintettel azonban az előrelátható tömeges jelentkezésre, csakis abban az esetben garantálható idejére a vizum, ha a vásár iránt érdeklődő kérvényét legkésőbb 1940 február 10-ig benyújtja a lipcsei vásár romániai képviselőjéhez. (Nagyváradon, *Schuster* Ludwig ezredes, str. Nicolae Jorga J.) Ha a jelentkezés később történik, akkor késedelemmel és esetleges külön kiadásokkal kell számolni. Azért arra kéri a német konzulátus a vásár látogatóit, hogy saját érdekében olyan hamar lépjenek érintkezésbe kerületük vásári megbízottjával, amilyen hamar csak módjukban áll.

Veszedelemes nemzetközi szélhámost tettek ártalmatlanná Szatmáron

Szatmár. Saját tudósítónk telefonjelentése: A Nemzeti Bank szatmári fiókjában veszedelemes nemzetközi szélhámost sikerült szombaton délután ártalmatlanná tenni. Az elfogott szélhámós: *Teodorescu Traian*, akit nemcsak az ország több ügyészsége, hanem a külföldi rendőrök is köröznek több nagyarányú szélhámosságért.

Teodorescu néhány nappal ezelőtt *Hann Henrik* zilahi mérnök nevében hamisított levelet intézett *Cezar Pop* bucaresti mérnöknek, amelyben a Hannal üzleti összeköttetésben levő fővárosi mérnököt arra kérte, hogy utaljon át számára a Nemzeti Bank szatmári fiókjához 350 ezer lejt. A bucaresti mérnök gyanusnak találta a kérést és nem utalt át csak 350 lejt, egyben megkérte a bank személyzetét, hogy figyeljék meg és igazolassák le az összegért jelentkező egyént. Hétfőn délelőtt *Teodorescu* jelentkezett a 350 ezer lejtért. Udvariasan fogadták, egy külön szobába vezették — de hirtelen rázárták az ajtót és értesítették a rendőrséget, valamint az ügyészséget. *Cristescu Vasile*, a bank egyik vezető tisztviselője ugyanis az állítólagos *Hann mérnök*ben ráismert *Teodorescu*-ra, a nemzetközi szélhámósra.

Teodorescu-t, a megérkezett rendőrségi közegek leigazoltatták és kiderült, hogy hamis személyazonossági igazolvánnyal akarta fölvenni a *Hann mérnök* címére érkezett pénzt. Nyomban megkezdtek kihallgatását és bevallotta, hogy lent az utcán egy bűntársa, egy *Buluc* nevű nőifodrász várakozik rá. A megadott személyleírás alapján elfogták bűntársát is.

Híres kémek vakmerő cselekedeteinek szerepe a háborús események kialakulásában

**Mulatságos és kálvarizogató kalandok, melyek csempészek
socsát döntötték el. A kémek szerepe az elmúlt világháborúban**

Ha a világháború vezé egyéniségeinek visszaemlékezéseit olvassuk, csodálkozással állapítjuk meg, milyen nagy szerepet játszottak a titkos kémiszolgálatok emberei a háborús események kialakulásában. Ha pedig a híres kémek visszaemlékezéseit, vagy a kémszervezetek főnökeinek emlékiratait olvassuk, csodálatosabbnál csodálatosabb eseményeket találunk benne, amelyek tele vannak érdekes történetekkel, háboruzogató kalandokkal, érdekesebbnél érdekesebb emberek csodálatos élményeivel. Ha Nicolai ezredes, a német titkos szolgálat főnökének, vagy Basil Thomsonnak, az Intelligence Service főnökének, vagy George Astonnak, aki az angol kémiszolgálat egyik nevezetesebb embere volt, elolvassuk visszaemlékezéseit, a legizgalmasabb detektívregénynél is érdekesebb dolgokat találunk bennük.

Német kémek a keleti fronton

A titkos háború, amely a ravasszágok, fondorlatok, alakoskodások minden formáját kihasználta, a keleti fronton ért el legnagyobb eredményeket. A keleti fronton az angol és német kémiszolgálat legkiválóbb emberei dolgoztak. Az angolok könyvtárra valót irtak össze

a leghíresebb kémjükről, Maneringről. A németek is büszkén emlegetik három nagy kémjük nevét, akinek működési színtere Perzsia, Palesztina és India volt. Az első közülük Preusser, a leghíresebb volt az ázsiai fronton működő német titkos ügynökök között. Preusser három évvel volt fiatalabb, mint a híres angol kém, Lawrence, aki az arabokat fellázította Törökország ellen. Sok tekintetben Preusser állandó ellenfele volt Lawrence-nak. Mindketten igen képzett emberek és tudós régészek voltak, akik a háború előtt egész Ázsiát, Egyiptomot bejárták tudományos kutatásaik során. Bizonyos, hogy ismerték egymást, nagyon sokszor találkoztak és lehet, hogy jóbarátok is voltak. A háború azonban elválasztotta utjukat. Az angol kém Kairóban telepedett le, ahol az angol hírszolgálati irodába dolgozott, míg a németet Kress von Kressenstein tábornok damaszkuszi vezérkarához osztották be és az volt a megbízatása, hogy a beduinok között végezze szervező munkáját. Később álnéven leggyakrabban arab kereskedőnek öltözve többször átment az angol vonalakon és igen fontos értesítéseket vitt a német hadvezetőségnek.

Egyetlen egyszer sem leplezték le, habár Kairóban a legelőkelőbb szállodákban lakott, mégsem tartóztatta fel senki sem.

Aki angol tisztnek öltözve szerezte meg az angol front hadititkait

A másik német kém Franke, aki szintén Kiszáziában működött, sokban hasonlított Preusserhez. Tagbaszakadt, bronzarcu, 40 év körüli férfi volt, különös színészi tehetséggel. Vas idegei voltak és minden körülmények között feltalálta magát. Angol tisztnek öltözve, igen sokszor végig vizsgálta az angol frontot és a front mögötti tartalékokat, noha, tagadhatatlan, ez a legnehezebb dolgok egyike. Majdnem az egész életét az angol gyarmatokon töltötte és semmiiben sem különbözött az angoltól. Kitűnően felszerelt ruhátára volt, amelyben meg volt az ellenséges haderők mindenféle egyenruhája és hírszerző utjait a legkülönböző fegyvernemek ruháit öltötte magára. Hol mint vezérkari tiszt, hol mint skót ezredes, hol mint tüzérezredes jelent meg.

Egyizben, mikor mint ausztráliai katonatiszt működött, két őrszem állította meg, akik igazolványait kérték. Franke anélkül, hogy meglepődött volna, lefegyverezte őket és megkötözve ott hagyta őrhelyükön.

Más alkalommal megjelent a Rassaban levő fegyverraktárban, mint tüzérezredes, azzal az ürüggyel, hogy parancsa értelmében pontos leltárt kell készítenie a raktár felszereléséről. Máskor mint vezérkari százados megszervezte egy épülőfélben levő vízműrendszer egész tervrajzát és tettét sohasem fedezték volna fel, ha az adatokat szolgáltató dandárparancsnok nem adott volna hibás adatokat. Mikor a dandárparancsnok később a vezérkarhoz telefonozott az előbbi adatait skarta helyesbiteni, kiderült

a csalafintaság és az angol vezetőségnek gondoskodnia kellett, hogy hamarosan átváltoztassák az egész építési tervet.

Egy zsák aranyat hozott el emlékébe az angol főhadiszállásról egy német tiszt

A harmadik német kém, aki a keleti frontszakaszon működött, Wasmus volt. Ő ugyan nem tett olyan nagy hírnévre szert, mint Preusser és Franke, mégis egyike volt a legkalandosabb életű kémeknek. A háború előtt Perzsiában volt konzul, mikor Perzsia területén a legvadabb polgárháború dultak. 1914-ben a háború kitörésekor majdnem az angolok kezébe jutott, azonban sikerült áthatolnia a

Szerencse, hogy utamba került a Gastro-D gyógyszer

írja nekünk özv. Vöchmüller Hermína, volt osztrák kir. tanácsos neje, aki jelenleg Sebes-Albán, Str. Mihai Viteazul 23. szám alatt tartózkodik és aki boldog, hogy egészségesen visszautazhat hazájába.

2 éven keresztül próbálkozott, hogy bélbajaitól megszabaduljon, de csak miután egy üveg GASTRO-D-t elhasznált, multak el fájdalmai.

Szeretné, ha minden szenvedő megtudná, hogy kár szenvedni, ha létezik egy ilyen orvosság, mint amilyen a GASTRO-D.

Egyformán jó gyomor-, máj-, vese-, epe-, megbetegedéseknél, valamint ezen betegségből eredő idegzavaroknál.

GASTRO-D kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Orvosok is ajánlják.

szigorú ellenőrző gyűrűn és a háború egész folyamata alatt állandó veszélyt jelentett az angol hadvezetőség számára. Az a mód, ahogyan szökését elkövette, bizonyítja bátorságát és vakmerőségét. Mikor elfogták, podgyászával együtt az angol főhadiszállásra vitték, ahol egy ház padlására zárták. Néhány óra múlva Wasmus erős nyugtalanságot színlent és azt mondta, hogy lova miatt nyugtalankodik, mert a lovon beteges tünetek mutatkoztak. Tudnivaló, hogy a ló keleten nagyon értékes jószág, ezért megengedték neki, hogy lovát többször is megnézhesse. Ilyenkor mindig négy fegyveres őr kísérte. Az őrök miután látták, hogy Wasmus szökésétől nem kell tartani, lefeküdtek aludni. Wasmus éppen csak erre várt. Azonnal lóra pattant és merészségére jellemző, hogy egy zsák aranyat is magával vitt emlékébe az angol főhadiszállásról.

Azután Perzsia belsejébe vonult és állandóan lazította a lakosságot az angol birodalom ellen.

Wasmus habár egyedül dolgozott Perzsiában, mégis lehetőséget talált arra, hogy pontos adatokat küldjön Konstantinápolyba. Az összes hajóskapitányok, akik Perzsia és India között hajóztak és az összes halászkok, akik a Perzsa öbölben bocsátották vízbe hálóikat, mind szolgálatában állottak. Wasmusnak még az angol tiszték étkezdéiben is voltak megbízott emberei. 1917-ben az angol hadvezetőség 50.000 fontot tűzött ki Wasmus fejére. Wasmus, hogy magát biztonságba helyezze, elvette egy törzsfőnök lányát és áttért a mohamedán hitre.

A háború vége felé egyszer igen kényelmetlen helyzetbe került, mert a perzsák kezdték lázongani miatta és élete a legnagyobb veszedelembe volt. Hogy életét megmentse, be ment a lázongó tömeg közé egy póznával és nagy tekeres villanydróttal a kezében.

A póznát leszurta a földre és a drótot köréje csavarta, majd szenttori hangon elordította magát: „csend”. A sokaság bámulva nézte, hogy mi fog történni. Erre Wasmus nagy hangon kihirdette a tömeg előtt, hogy táviratozni fog a konstantinápolyi kalifának az összes igazhívók fejének és elmondja neki, milyen rosszul bánnak vele Perzsiában. A körülállók szájtátva bámulták és Wasmus meg volt mentve.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Orosz repülőtámadások a csillagfényes éjszakában

Háromszor volt légiriadó Helsinkiben. Páncélos szánokkal új harci módszert kíséreltek meg az oroszok a karéliei földszoroson

Helsinkiből jelentik: Az időjárás kitisztulásával megerősödött a szovjetorosz légi tevékenység. Világos, csillagfényes éjszakában folyt az orosz repülőtámadások. Szombatra virradó éjszaka három ízben rendeltek el éjszakai légi riadót. Péntek délelőtt Helsinkiben kétszer hangzott fel a vészjelző szirénák bugása. A szovjet repülők több bombát dobtak le egy északi külvárosra, de a főváros felett nem repültek el.

Stockholmból jelentik: Svéd lapjelentések szerint a szovjet csapatok a karéliei földszoroson Summa közelében heves támadásba kezdtek. Mintegy hat órai tüzérségi előkészítés után a szovjet gyalogság támadásra indult. Az oroszok egészen új harci eszközt használnak, páncélos szánokat, amelyeket harcikosik tolnak maguk előtt, mesterséges felhők védelme alatt. A támadást repülőrajok is támogatták. Az ütközet még tart.

Finn katonacsapatok szöknek át a szovjet hadseregbe?

Leningrádból jelentik: A Tass iroda jelentése szerint a „Na Sztraja Ridon Rodini” azt az értesülést közli a finn frontról, hogy nemcsak egyes finn katonák, hanem egész csapatok szöknek át a szovjet hadseregbe. A finn foglyok elmondják, hogy Finnországban mind jobban nő az elégedetlenség a jelenlegi háborúval kapcsolatban s ez mind nagyobb lesz abban a mértékben, ahogy a lőszer, felszerelés és ellátás elégtelenségét megállapítják.

Olasz és amerikai repülők tevékenysége Finnországban.

Helsinkiből jelentik: A finn légi haderő kötelékében most már olasz és amerikai repülők is tevékenykednek, még pedig úgy bombavetők, mint vadászrepülőgépek. Az angol és amerikai gépek az elmúlt napokban több ízben bombázták a balti-áramokbeli szovjet légi támaszpontokat. Finn lapértesülések szerint az Egyesült Államok 120 harci repülőgépet kivételre adott engedélyt. A gépeket Svédország vásárolta meg, valószínű azonban, hogy továbbadják a finneknek.

Zavarek az észak-litván-orosz hadügyi összeköttetésben.

Tallinból jelentik: Hivatalosan közlik, hogy Tallin kikötőjében tartózkodó szovjet hadihajókról pénteken rálöttek egy észak-katonai repülőgépre, mely a kikötő közelében gyakorló repüléseket végzett. A tüzelést az észak-katonai hatóságok közbelépésére később megszüntették. Az észak repülőgép nem sérült meg. A moszkvai észak követet megbízták, hogy tiltakozzék a Kremlben az észak repülőgép lövetése miatt.

Kaunasból jelentik: Pénteken litván küldöttség indult Moszkvába, hogy az ottani illetékes szervekkel folytassa a nemrég megkezdett orosz-litván tárgyalásokat a litvániai orosz helyőrségek céljaira szolgáló katonai épületek létesítése ügyében.

Három nap óta heves támadásokat vezetnek a Mannerheim-vonal legsebezhetőbb pontja ellen.

Helsinkiből jelentik: A Havas francia hírszolgálati iroda jelentése szerint a szovjet parancsnokok három nap óta heves támadásokat vezetnek a finn vonalak ellen. Pénteken a Mannerheim-vonal jobbszárnyán, a karéliei földszoroson volt nagybombszállású támadás. Ezt a támadást a megelőző napokon a szovjet-tüzérség heves bombázása vezette be. A karéliei földszorosnak ez a része a legsebezhetőbb

pontja a Mannerheim-vonalnak. A szovjet csapatoknak a Vuoksi és Suvanti tavon lefolyt támadását a finnek visszaverték. A szovjet csapatok az utóbbi napokban a Muola-tó közelében is heves támadásokat hajtottak végre. A támadást sok harcikosik támogatta. Ezuttal történt először, hogy a szovjet repülőgépekről

Kallio finn elnök a képviselőház új ülészaka megnyitásakor nagy beszédet mondott az orosz támadás előzményeiről: Kijelentette, hogy a finnek hajlandók tárgyalni a becsületes békéről

Helsinkiből jelentik: A finn képviselőház új ülészaka csütörtökön nyitották meg ünnepélyes keretek között. A képviselőház elnöke megnyitó beszédében többek között a következőket mondotta:

— Függetlenségünk két évtizede alatt mindent megteszünk a béke megővésére és gondosan kerüljük a beavatkozást más országok ügyeibe. Nem adunk okot arra sem, hogy mások a mi ügyeinkbe avatkozzanak. Határaink ősi történelmi jogainkon alapulnak és megfelelnek a néprajzi határoknak. Éppen ezért nincs semmi ok azok kiigazítására. Függetlenségünk természetes okokon alapszik és azt minden szomszédunk és minden más nép is elismerte.

Kallio finn köztársasági elnök a következőket mondotta:

— Lengyelország felosztása után Szovjet-oroszország a Balti államok mindenikétől azt követelte, hogy kössön vele segélynyújtási szerződést. Amikor Moszkvának ezeket a kísérleteit siker koronázta, nem volt meglepetés, hogy Finnországot is felszólította, küldjön tárgyaló bizottságot Moszkvába. Finnország ezt nem utasította vissza, noha viszonyunkat Szovjet-oroszországhoz már évekkel ezelőtt meg nem támadási szerződés rendezte. Hajlandónak mutatkoztunk, hogy a béke érdekében jelentős áldozatokat hozzunk. A szovjet kormány azonban ezzel nem elégedett meg, hanem két heti tárgyalás után megszakította az eszmecsere és megtámadta országunkat. Ezután a hozzámenekült finn kommunistákkal szerződést kötött s így akarta elérni területünk meghódítását és országunk bolsevizálását. Munkánk eredményéről a történelem fog majd ítélni. Annyit azonban megállapíthatok, hogy a képviselőház és a kormány teljes összhangban dolgozik. A háboru kitörése után alakult új kormányban valamennyi párt résztvesz. Mindenki teljes egyetértésben megteszi kötelességét. Meggyőződésem szerint a finn nép szíve a jogaiért vívott harcban velünk dobog. Ebben az életünkért vívott harcban, amely történelmünk leg-súlyosabb küzdelme, magunk mögött érezzük egész Finnországot. Népünk feledve minden kicsinyességet, felmagasztosultan hozza meg áldozatát jogaiért és szabadságáért. Kértük támadónkat, hogy tartsa tiszteletben jogainkat, magatartása azonban arra mutat, hogy meg akar bennünket semmisíteni. Két hónap óta harcolunk a nálunk erősebb ellenséggel. Támadásai során már elvesztett több legjobb hadosztályt és az ellenség jórészt fegyverünkkel határainkon túlra szorítottuk vissza. A támadást azonban észszerültennek tartjuk és készek vagyunk tárgyalásokat folytatni a becsületes békéről. Moszkva azonban rosszul ismeri a finn népet, ha azt hiszi, hogy aláveti magát parancsainak. Nem rendelkezünk nagy tömeggel, de a finn nép megmutatta erkölcsi erejé-

jétőernyős csapatokat hocsátottak le. Három, egyenként száz főből álló ejtőernyős csapat ereszkedett le fellegek közül. Jól lehet a szovjet csapatok erősen védekeztek, a finnek megsemmisítették az ejtőernyős osztagokat.

Leningrádi jelentés szerint nincs fontos esemény.

Moszkvából jelentik: A leningrádi katonai körzet vezérkara a finnországi hadműveletekről azt jelenti, hogy fontos esemény nem történt.

Adomány Uj-Zeelandból a finn Vörös Keresztnek.

Wellingtonból jelentik: Uj-Zeeland 5 ezer fontsterlinget küld a finn Vörös Keresztnek. Az uj-zeelandi pénzügyminiszter kijelentette, bizonyos abban, hogy az uj-zeelandi nép rokonszenvvel fogadja ezt az akciót.

nek nagyságát az egész világ előtt, eddig megvédte jogait és megakadályozta a bolsevizmus terjedését nyugat felé.

Kallio elnök ezután köszönetet mondott mindazoknak, akik segítik Finnországot különösen kiemelte Svédországot, mint amely állam megmutatta, hogy tudatában van a finnekkel való sorsközösségnek. Végül utalt arra, hogy Finnországnak parancsoló szüksége van külső segítségre.

Tiszti kiképzésre jelentkezhetnek az önkéntesek

Jelentkezési határidő: február 15

Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium közli: Mindazok az önkéntesi joggal (termen redus) rendelkező ifjak, akik a szárazföldi haderő tagjai s akik nem jártak tisztiiskolába, tisztté való kiképzésük érdekében jelentkezhetnek az 1940 február 15-én kezdődő kiképző tanfolyamokon, annál a csapatestnél, amelynek kötelékébe tartoznak, — tekintet nélkül arra, ohgy melyik korosztályhoz tartoznak, azzal a feltétellel, hogy 1940 április 1-ike előtt nem töltik be a 33-ik életévüket. Jelentkezhetnek a tiszti kiképző kurzusokon azok a póttartalékosok és tartalékosok, akik legalább káplári rangot szereztek a tényleges katonai szolgálat alatt s akik katonai szolgálatuk letöltése után szereztek meg az önkéntesi jogot.

Byrd sarkkutató amerikai tengernagy újabb nagyjelentőségű felfedezései

Washingtonból jelentik: Byrd tengernagy egyik felderítő repülése során több ismeretlen hegycsúcsot és egy szigetet fedezett fel. Tudományos körökben a felfedezéseknek nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Byrd tengernagy (akkor még csak egyszerű tengerésztiszt) volt az, aki 1926 május 9-én elsőként repülte át a földgömb északi sarkát. Ezután 1927-ben történt, hogy Lindbergh ezredes első útja után másodikként ő is leszállás nélkül átrepülte az Atlanti-óceánt. Az 1928-ik év őszén rábízták a déli sark felkutatására szervezett nagy amerikai expedíció vezetését. Ennek a segítségnyújtása mellett Byrd 1929 februárban a déli sarkot is átrepülte. Óriási teljesítményei jutalmazására nevezte ki az amerikai kormány tengernaggyá. Jelenleg 52 éves.

Az esztországi orosz repülő-támaszpontok

Az orosz légitámadások előkészítése és technikája, a finn városok emberfeletti megpróbáltatása

Helsinkiből írják: Ujságíróköröket élénken foglalkoztatja a kérdés, hogy az esztországi repülő-támaszpontok túlzott igénybevételével nem sérti-e a Szovjetunió Észtországgal kötött szerződését. Körülbelül két héttel ezelőtt megkezdte a Szovjet az Észtországban kapott repülő-támaszpontjainak igénybevételét Finnország ellen. Azóta több ízben elfordult, hogy egyszerre 3—400 orosz gép támadta meg Finnország különböző pontjait.

Az észt-orosz légi egyezmény

Az előtt az oroszok Baltisportból csak kisebb légierejükkel hajtottak végre támadásokat. Az első repülőgép-szállítmány még a múlt év november 19-én érkezett Baltisportba: 19 hidroplán. A 19 hidroplánból már csak egy van épségben. Tizenhatot közülük a megérkezésük utáni napon sziklához vert a vihar, a megmaradt háromból pedig kettőt lelőttek a finnek. Az Észtországgal kötött szerződés értelmében a Szovjetnek joga van két évre ideiglenes repülőteret építeni Tallintól körülbelül 50—60 kilométerre Kuusikko és Rapla területén, valamint Hapsala város közelében. Állandó repülőter építésére kaptak jogot az oroszok tíz évre Saarenmaaban, Hiidenmaaban, Baltisportban, Saarenmaa fővárosában, Kuusariban, valamint Hapsalában. Korábban is volt két kisebb észt repülőter, ezek azonban terjedelmükben fogva nem feleltek meg az oroszoknak a szerződés értelmében elhelyezhető repülőter, vagyis 81 repülőgép részére.

80—120 kilométer

A finn-orosz háború első felében az oroszok nem is használhatták fel az észtországi bázisokat támadásra Finnország ellen. A kuusikói repülőter építése már novemberben megkezdődött, a talajt előkészítették, de még túlságosan nedves volt a föld. December közepén, amikor a nagy hideg beálltával a föld keményre fagyott, előrehaladtak a munkálatok.

A Szovjet fő repülő-támaszpontja most Észtországban Kuusikko.

ezenkívül repülőterek vannak Baltisport közelében Kloogán, Hapsala közelében Uuamisson és Saarenmaan és Hiidenmaan. Az utolsó napokban a Dél-Finnország elleni légitámadásokhoz a Kuusikko és a Klooga repülőterekről szálltak fel a gépek. Az Észtországból jövő gépek főleg Helsinkit, Hanko és Turku, valamint más városok közvetlen környéke ellen intéznek támadást. Minthogy az észtországi repülő-támaszpontoktól a finn partokig összesen 80—120 kilométer a távolság,

kiseb légihaderő többször is megteheti naponta az utat.

Egy. Turkuban leszállásra kényszerített szovjet pilóta elmondta, hogy felszálláskor lezárt borítékban kapják meg, hova kell visszatérniük. Lehetőség szerint

az egyes városok fölé mindig ugyanazokat a pilótákat küldik.

Ugyanez a pilóta elmondta még azt is, hogy ő eddig csak Turku felett volt. Valahányszor bombázták a várost,

néhány óra múlva visszatértek megtekinteni az eredményeket és fényképeket készíteni.

— December elején meg lehetett állapítani — mondotta észt informátorom —, hogy az oroszok az ország belsejében kapott légi támaszpontokat is igénybe akarják venni.

Hatalmas benzín- és bombaszállítmányok érkeztek

és más anyagok, amik a hadirepüléshez szükségesek. Különösen sok anyagot szállítottak Baltisportba, ami még most is a szabad ég alatt hever. Baltisportból azután teherautóval szállították az érkezett hadianyagokat a többi repülőterre.

Informátorom szerint körülbelül 1000 teherautó áll az észtországi szovjet légihaderő rendelkezésére. Aki a felvilágosításokat adta, ismert nevű szakember a repülés terén.

Turku élete állandó légiriadóban

— Említettem, hogy az észtországi repülő-bázisokról főleg Finnország parti városait támadják az oroszok, ezek közül legtöbbször a Botteni-öbölnél, az Aaland-szigetekkel és Stockholmmal szemben fekvő Turkut.

Alig múlt el nap a háború kitörése óta, hogy a városban ne lett volna légiriadó, de rendszerint naponta háromszor is felbőgölnek a szirénák. A légiriádók átlagban három-hét óra hosszat tartanak és a város élete is ehhez igazodik. Az emberek korán kelnek, mert a tapasztalat azt mutatja, hogyha derült az idő, akkor már a kora reggeli órákban megjelennek az orosz repülők.

Reggel félnyolc óra tájban szinte az egész városi lakosság levonul a földalatti óvóhelyekre.

úgyhogy a legtöbb riadó már ott éri az embereket. A földalatti fedezékekből nem is jönnek elő, csak amikor már sötétedni kezd és kevesebb a valószínűség a légi támadásra. Jellemző, hogy az üzletek is csak az esti órákban nyitnak ki és

éjszaka árusítanak.

A városparancsnok felhívta a lakosságot, hogyha nincs riadó, akkor se tartózkodjék az utcán és a tapasztalat bebizonyította, hogy ez igen célszerű. Előfordult több ízben, hogy az egyik légitámadás végét jelző szirénabugás még el sem hangzott, ismét motorzúgás hallatszott és a következő pillanatban bombák robbantak.

A ledobott robbanó bombák túlnyomórésze 250—300 kilogram súlyú.

Azt lehet mondani, hogy Turkuban szakadatlanul légiriadó van, amit csak kisebb tízperces

Amerikai benzinnel fütik az orosz bombázó gépeket

Nagy meglepetést és mélyeséges felháborodást váltott ki Helsinkiben a Stockholms Tidningen washingtoni jelentése, amelyből kitűnik, hogy

Amerika a finn polgári lakosságot bombázó szovjet repülőgépeknek benzint szállít.

A „Newyork Herald Tribune“ hevesen támadja Rooseveltnél és a kongresszust túlzott elővigyázatosságáért, ami odavezetett, hogy az egész amerikai népnek szegyenkezve kell látni, hogy a hős finn nép egyedül kénytelen küzdeni a nyugati kultúráért. A kis államok — mint Svédország és Norvégia —, amelyeket közvetlenül fenyeget az orosz veszély, bátorságot mutatnak, míg Amerika a saját árnyékától is fél — írja a lap.

Amerika óvatossága és segítsége

Walter Littmann ugyanezzel az érveléssel és egyidejűleg kiemeli, hogy egy Finnországnak nyújtandó amerikai kölcsön egyáltalán nem növeli a veszélyt, hogy Amerika is belekerül a háborúba.

Oroszország nincs abban a helyzetben,

* A bőr megbetegedésének kezelésében, különösen hosszadalmas ekzémáknál és furunkulózisnál, a régbévált természetes „Ferenc József“ keserűvíz — reggel felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbelesatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti s az anyagcserét hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

félórás szünetek törnek meg. Csak a lakosság végtelen fegyelmességének köszönhető, hogy emberéletben ezideig nem esett nagyobb kár.

A Turkuból érkező leírások mind igen keveset mondanak ahhoz, hogy fogalmat alkotnánk magunknak arról a borzalmas pusztításról és rombolásról, amit az orosz repülők eddig ott végeztek. A tiszta, derűs kikötővárosra, — „Nyugat kapujára“, ahogyan nevezik — ma nem lehet ráismerni. A légitámadások főleg a kikötőnegyed ellen irányulnak és ez a kikötőnegyeden meg is látszik.

Nincs egy ép lakóháza sem. Rom és rom mindenütt.

De hasonló a kép a város belsejében, csak ott a romlás nem olyan koncentrált. Nincs olyan része a városnak, amelyet megkíméltek volna a repülők, ami könnyen elképzelhető, ha megdöglünk, hogy volt rá eset, hogy

Turku felett több, mint 50 repülőgép keringett és dobta a bombákat.

Tűzvések mindenfelé

Turkuban, mint általában sok helyen Finnországban, igen sok faház van és az oroszok ezzel nagyon is tisztában vannak. Sehol annyi gyújtó bomba nem esett, mint ott és sehol annyi tűzvész. A lakosság mégsem hagyta el teljesen a várost és az emberek olyan hidegvérűen, nyugalommal és fegyelmességgel fogadták a naponta többször rájuk zúduló támadásokat, hogy a hatóságoknak még a kényszerkiürítést se kellett elrendelniük.

Finnországban eddig

több, mint száz város és községet bombáztak az orosz repülők.

Csak az elmúlt héten több, mint negyven helyiséget ért bombatámadás, közülük többet, nyolctízet, is meglátogattak a repülők. A múlt hét halálos áldozatainak száma a légitámadások következtében finn részről 18. Ezzel szemben

a finnek lelőttek 36 repülőgépet, összesen 108 repülővel.

Más szóval ez annyit jelent, hogy minden finn halálos áldozatért két repülőgéppel és hat repülővel fizettek az oroszok. A múlt heti légitámadások során

több, mint hatsz bombát dobta le

Finnország nyílt városaira és községeire a szovjet repülők.

hogy katonai lépést tessen az Egyesült

Államok ellen,

ha azonban Finnország nem kap sürgősen segítséget, fennáll az a kockázat, hogy a skandináv államokat belerántják a háborúba és azok a nyugati hatalmak és ellenfeleik kettős tűz közé kerülnek. Finnország most még talán útját állhatja a Szovjetnek, de ha az oroszoknak sikerül Skandináviáig nyomulniok, senki sem menti meg ezeket a magasabb civilizált államokat a bolsevizálódástól.

A „Daily News“ ezzel szemben elővigyázatosságot tanácsol a Finnországnak nyújtandó segítség kérdésében. Utal arra, hogy a szenátorok közül kilenc Rooseveltné javaslatát mellett, hét pedig ellene volt. A többi 32 szenátor állásfoglalása még bizonytalan.

Az amerikai mozik a múlt héten bemutatták a finnországi háborúról készült filmeket és a jelek szerint ezek erősen növelik a lakosság rokonszenvét a finn nép és ügye iránt. Ezenkívül Finnország javára 150 amerikai művész kiállítását rendezett. Február 7-ike Finnország napja lesz és 48 amerikai munkásegylet felhívta a 50.000 tagját, hogy a Finnország megsegítésére irányuló akcióbau vegyenek részt.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

FLÓFIZETÉSI ARAK: Heltöltés: Egész évre 900. félévre 4 negyedévre 225. egy hóra 75 le. Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 15. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér. Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.

Állatvédelmi hölgy

Itt találkoztam vele, az egyik mellékutcában, amint éppen „hivatását teljesítette.” Kutyát vezetett pórázon és szidalmazott egy falusi gazdát, mert a szekere végéhez kötött tehenének az orra történetesen vérzett. Kélem, hogy ebben az esetben az állatvédő liga ily szigorú beavatkozására szükség lett volna, mert — magam is hosszú időt töltvén falun — sohasem tapasztaltam, hogy egy falusi ember véresre verte volna tehenének — gyakran egyetlen „gazdasági fölszerelésének” — az orrát.

Kezdetben nem is tudta mire vélni a jámbor falusi polgár a váratlanul reázdülő, pergő szóáradatot. Hát hallgatott. Hanem amikor végre föleszmélt és megértette, hogy miről is van szó, — elmondotta a maga indokait. De amit elmondott, azt aligha irhatnám le ide úgy, hogy ez az ártatlan, fehér papír el ne pirulna. Mindenesetre eleget mondott ahhoz, hogy egy jólnevelt, városi női fél nyomban arra ösztönözze viselőjét, hogy diszkretnen, de gyors léptekkel odébb álljon. Am ez a fél vagy süket volt, vagy túlságosan edzett. Tény az, hogy a szóáradat tovább zuhogott. A falusi gazda erre, — ennyi szigor és állhatatosság láttán, végleg elvesztve türelmét — lovai köze csapott és tehenétől, mindenestől, „szegényre a futás, de hasznos” jelszóval — kerekelt oldott. A hölgy pedig, első megdöbbenéséből felocsudva, még egyszer felhőrdült, majd dörrel fenyegetve a menekülő parasztot, majd — mit volt mit tenni, — nagyot rántott kutyája nyakörvén s szélesebben elszárgult, magával vonszolva a szegény, szűkös állatot.

Még ma is vonszolja, ha azóta egy másik állatvédelmi hölgy fel nem tartóztatja és számon nem kérte kegyetlenségét.

(F. V.)

Súlyosan megbüntették több szilágymegyei kereskedőt az áruszatorvény be nem tartásáért. Nagykaroly. Saját tud. A város polgármesteri hivatala mellett működő áruszóra bíróság Ioan Mihail büntetőbíró elnöksége alatt, több kihágási ügyben hozott szigorú ítéletet. A bíróság így Gindele Ferenc nagykarolyi kereskedőt 4871 leire és Eavert János fűszerkereskedőt 3684 leire büntette, mert üzletükben nem függesztették ki a törvény által előírt árjegyzéket. Két érmihályfalvai kereskedőt is súlyosan elítélt a bíróság. Fisch Reginát azért, mert a petroliumot 6 lei helyett 7 leiért árulta, 10 ezer leire büntették, míg Farkas Albertet, az árjegyzék ki nem függesztéséért 2500 lej pénzbírsággal sújtották. — Itt írjuk még, hogy a város vezetősége most allapította meg a nyers bőr maximális árát. Eszerint az ugynevezett pirosbőr ára a vágóhídon kilogrammonként 43 lei, míg a fehér bőr ára kilogrammonként 40 lei.

Temetés. Erdélyi Gyula 78 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap február 4-én délután 3 órakor lesz a Rulikovezky-kapalnából. (Caritas.)

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS

Mindazoknak, akik szeretett jó férjem elhunyt alkalmával részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Nagyvárad, február hó.

Üzv. FERENCSEK ÜDÖNNÉ és családja.

MÁRTON ÁRON GYULAFEHÉRVÁRI RÓMAI KATOLIKUS PÜSPÖK SZATMÁRI LÁTOGATÁSA. Szatmárról jelentik: Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök, a nagyvárad-szatmári egyházmegye apostoli kormányzója Szatmárra érkezett. A megyéspüspök dr. Lőrincz Lajos leánygimnáziumi igazgató kíséretében a megyeházán udvariassági látogatást tett Coman Simon ezredes megyefőnöknél. Mivel a megyefőnök a látogatás idején Nagybányán tartózkodott, Márton Áron püspök leadta névjegyét és ellátározott. A megyeházáról a városházára ment, ahol Mois Victor polgármester látogatta meg. A megyéspüspök még több egyházkormányzati ügyben intézkedett, majd a délutáni órákban Désen keresztül gépkocsival Kolozsvárra utazott.

Zárichi zárlat. Párizs 10.04 fél, London 17.73 fél, Newyork 4.46, Brüsszel 75.6., Milánó 22.51, Amszterdam 236.75, Berlin 178.70, Belgrád 10, Bucarest 3.30.

A 100 MÉHCSALÁDDAL RENDELKEZŐ MÉHÉSZEK KATONAI SZOLGÁLAT ALÓL VALÓ FELMENTÉSE. A katonai felmentésekről szóló kormányintézkedésében nem szerepelnek a méhészek. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület ezért feliratilag fordult a kormányhoz a nagyobb méhállománnyal rendelkező méhészek katonai szolgálat alól való felmentése érdekében. A földművelésügyi minisztérium most értesítette az E. M. E.-et, hogy interveniált a 100 méhcsaláddal rendelkező méhészek felmentése, illetve helyi szolgálata való beosztása érdekében.

Kegyelmet kapott Matei Gheorghe Manta, a halálraítélt rablógyilkos. Bucarestből jelentik: A rablógyilkosság miatt halálraítélt Matei Gheorghe Manta szerdán kegyelmi kérvényt nyújtott be. A kérvényt Istrate Micescu igazságügyminiszter a bucuresti táblai főügyész kedvező véleményezésével együtt terjesztette az uralkodó elé. A király csütörtök délután 3 órakor aláírta a dekretumot, amelynek értelmében Matei Gheorghe Manta kegyelemben részesül és büntetését életfogytiglani kényszermunkára változtatják át. Gheorghe Mantát, miután a eemmitőszék elutasította fellebbezését, megem kegyelmezés esetén csütörtökön este végezték volna ki. Doftanából erős őrizet alatt hozták Bucarestbe s a Vacaresti fegyház egy külön cellájában várta sorsa eldőlését. Nem evett, nem ivott, nem aludt napok óta már. S csütörtökön oly izgalom vett rajta erőt, amj már az örülettel volt határos. Tudta, hogy melyik órában terjesztik a király elé kegyelmi kérvényét s ezt az órát csaknem magánkívül töltötte el. És mikor tudomására hozták, hogy őfelsége megkegyelmezett neki, zokogva térdre esett, megcsókolta a földet és sokáig maradt ott mozdulatlanul.

A városi ingatlanok értékesítése után negyvenmillió lejtel szaporodik a kolozsvári városháza építkezési alapja. Kolozsvár. Saját tud. Dr. Sebastian Bornemisa, Kolozsvár város polgármestere nyilatkozott a napokban az új városháza építkezési alapjának kérdéséről. A polgármester többek között kijelentette, hogy az elmúlt évi költségvetési tőbbletből és az e célra szolgált különleges bélyegekből már tízmillió lei gyűlt össze az új városháza építési költségeire. A városi ingatlanok értékesítése révén ez az alap további negyvenmillió lejtel fog gyarapodni. Az idei év folyamán az új városházát vöröshben már fel is húzzák.

Törölték a temesvári Distributia kétszázezer leles bírságát. Saját tud. A Distributia petrolium-céget, mint annakidején jelentettük, a maximális árak be nem tartása miatt kétszázezer lei pénzbírságra ítélték. A most megtartott fellebbezési tárgyaláson a védelem kimutatta, hogy a november 18-iki törvény még nem intézkedett a petrolium árának maximalásáról és csak a hivatalos lap december 9-iki száma közöl ilyen intézkedést, még pedig kifejezetten első ízben. A céget pedig az utóbbi rendelkezés előtt büntették meg a városi maximálási rendelet már csak azért sem lehetett jogerős, mert a helytartóság sem hagyta jóvá. A bíróság törölte a bírságot s a céget felmentette.

Adományok. A három öreg barakk-lakó részére Mártonffy Zoltánné (Nagyvárad) 50 leit, F. Ö. (Nagyvárad) 50 leit, Isten nevében (Nagyvárad) 30 leit, Isten nevében (Nagyvárad) élelmiszert, D. D. (Nagyvárad) 50 leit és egy élelmiszercsomagot küldött be hozzánk. Eljuttatjuk. — Betegh Imréné (Felső) 500 leit küldött a négy gyermekes szegényasszony részére. Átadtuk. — Seres Julianna részére Berecki Lajosné (Déva) 100 leit; a három barakk-lakó öreg részére Farkas Gáborné (Csokaly) 150 leit, a Magyar Lapok szegényei részére „Szent Antal nevében” (Verespatak) 100 leit küldtek kiadóhivatalunknak. Az összegeket köszönettel átvettük és rendeltetési helyére juttatjuk.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, több helyen eső, havas eső, ónos eső, sokfelé köd. A hőmérséklet alig változik.

Belgrádból jelentik: Pénteken egész Jugoszláviában enyhe déli szél fujt és az országban mindenütt megindult az olvadás. Ennek következtében nagy árvizektől tartanak.

Budapestről jelentik: A hatalmas hőtömeg sulya alatt szombatra virradó éjszaka beszakadt a városligeti Fényes-cirkusz kupolája. Ugyanebből az okból egy háztető is beszakadt.

HAZASSÁG. Krecsmáry Margit és Tirschel Gyula, Nagyvárad, házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Művészeti kiállítás Münchenben. Berlinből jelentik: Münchenben megkezdődtek az 1940. évi nagy német művészeti kiállítás előkészítései.

Megbüntetik a háztulajdonost és kereskedőt, aki nem tisztogatja a járdát. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap, különösen a délelőtti órákban, ugye szolván életveszélyes volt a város utcákon való közlekedés. Bár jóelőre figyelmeztették a háztulajdonosokat és a kereskedőket a járdák állandó tisztántartására, alig néhányan tettek a kötelezettségüknek eleget. Wolff Gyula rendőrkomiszár, a közigazgatási ügyosztály vezetője, ma reggel szigorú utasítást adott a szolgálataiban levő rendőröknek, hogy felelősség terhe mellett tegyenek jelentést azokról a háztulajdonosokról és kereskedőkről, akik járdájukat nem tisztogatják. A rendőrség eljár mindazok ellen, akiknek hanyagsága miatt a járókelők testi épsége veszélybe kerül.

Februári országos vásárok Bihar. és Szilágy megyében. Szalárdon az országos kirakodó- és állatvásárt február 7-én, szerdán tartják meg. Szilágy megyében február hónapban a következő napokon és a községekben lesz országos vásár, 5-én Csiszérben, 7-én és 8-án Sarmaeagon, 9-én Tasnádon, 14-én és 15-én Szilágycsehben, 21-én és 22-én Zeibón. Előző napon az állat, utóbbin a kirakóvásárt tartják meg.

Márton Áron püspök megerősítette a brassói római katolikus Egyházközség választását. A brassói római katolikus egyházközség közgyűlése a múlt év december 10-én tartotta meg választását. A választás eredményét most hagyta jóvá Márton Áron püspök. Vasárnap délelőtti ünnepélyes szentmise keretében olvasta fel Vasvári Aladár főesperes-plébános a püspöki leiratot, mely megerősítette a közgyűlési választásokat. A plébános üdvözlő beszéde után következett az esküvétel. Nagy megtisztelés érte lapunk munkatársát, Paulusz Ferencet, aki az egyházközség új számadó gondnoka lett. Új választmányi tagok a következők: Asztalos István, Bárány András dr., Béres József, Bitay József, Bordeaux Béla, Buslig Vilmos, Fancsali János, Fehér János, Filipánits István, Gasparik János, Horváth László, Kólek István, Moháti Simon, Molnár József, Nágel Ödön, Oláh János, Paizs Árpád, Papp Jenő, Sükösd Béla, Szabó Zoltán dr., Vogel Endre, Welkens Ferdinánd és Wusinszky Nándor. A választmány tagjai, valamint a tiz egyházközség választmányi pöttag, közösen tettek esküt az Egyházközség és intézményei szellemi és anyagi javainak gondozására, megőrzésére és gyarapítására. A napokban megtartott választmányi gyűlésen a 12 tagú egyháztanácsot a következőkkel egészítették ki: Béres József, Bitay József, Elkes Endre, Gasparik János, Gergely Ferenc, Moháti Simon, Papp Jenő, Putz Mihály és Welkens Ferdinánd.

Miseruhák, pluvialék, kelyhek, zászlók, cingulusok, gallérok, reverendák stb.

legelőnyösebb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.

Alapítási év 1863.

Tel. At. 83-3-44.

75 éves cég.

Téli nemzetközi mérkőzések Garmischpartenkirchenben. Garmischpartenkirchenből jelentik: Péntek délután a magyar jégkorong válogatott fölényesen, 10:0 (3:0, 2:0, 5:0) arányban győzött a jugoszláv válogatotttal szemben. Szombaton kerül eldöntésre a nagy izgalommal várt magyar-német mérkőzés, amelyen előli, hogy melyik csapat kerül be a döntőbe. Erről a mérkőzésről a rádió helyszíni közvetítő ad. Az olasz válogatott a szlovák válogatott ellen 3:1 arányban végzett. Részdíjak: 0:0, 1:0, 2:1. A műkorcsolyázó bemutatón során a román Timeic-Eisenbeisser nagy tetszést aratott.

**VAKMERŐ RABLÓTÁMADÁS A LEG-
ELŐKELŐBB LONDONI EKSZERÜZLET-
BEN.** Londonból jelentik: Péntek délelőtt vak-
merő rablótámadás volt London arisztokrata
negyedében az egyik ékszerüzletben. A rablók
az üzletről a legértékesebb ékszereket vitték
magukkal s csupán a csekély értékű ékszereket
és drágaköveket hagyták ott. Az elrabolt ékszere-
k értékét még nem állapították meg, de sajtó-
értesülések szerint az rendkívül magas. A
rendőrség lázas nyomozást folytat.

A kereskedők légvédelmi előadása. A nagy-
váradí Kereskedői Tanács közli, hogy a kereske-
dők és hozzátartozók részére rendezett légvé-
delmi tanfolyam legközelebbi előadását (nyitó hó
6-án, kedden este fél 9 órai kezdettel tartják meg
a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. A zöldsé-
színű igazoló könyvecskék ma, vasárnap délelőtt
10 órától 1-ig, hétfőn és kedden mindenkor dél-
előtt 9-től 1-ig és délután fél 4-től fél 8 óráig
a Kereskedői Tanács helyiségében (Rimanóczy-
utca 12. szám) átvehetők. Akik a könyvecskéket
nem veszik át, a tanfolyam nyilvántartási köny-
véből töröltenek és igazoló könyvecskéjüket az
illetékes hatóság megsemmisíti. A fent közölt
előadáson kívül még összesen két előadás lesz,
ugy hogy minden hallgató saját érdekében legyen
jelen az előadáson. A katonai hatóságok újabb
szigorú rendelkezései alapján a mulasztók súlyos
büntetésnek teszik ki magukat.

*** Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó
a Dr Földes-féle Solvo pilula.** Székrekedés, bél-
renyhesség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfu-
vódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyó-
gyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden váro-
si és vidéki gyógyszerárban és drogériában
kapható.

**Nagyváradí Iparosok Hitelszövetkezet Temet-
kezési Egyesülete** értesíti „A” csoportjának tag-
jait, hogy özv. Kiss Ferencné és özv. Vasadi Fe-
rencné (541, 542-ik) a „B” csoportból pedig özv.
Balogh Albertné és Balogh István (261, 262-ik) ta-
gunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 19. illet-
ve 11 lei minden egyes tag által befizetendő az
egyesület pénztárába, vagy a pénzbeszédőnknek.
Az elnökség.

**HARMINCÖTEZER HALOTT ÉS KÉTSZÁZ-
EZER HAJLÉKTALAN A TÖRÖKORSZÁGI
FÖLDRENGÉS MIATT.** Londonból jelentik: A
Londonban legutóbb közzétett adatok szerint a
török földrengés halálos áldozatainak száma 35
ezer. Kétszázezer ember hajléktalanná vált, 50
ezer ház rombadólt.

**HÁZIIPARI KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR
KOLOZSVÁRON.** A falusi földművelő nép
legszorgalmasabb rétege az, amely háziiparral
is foglalkozik a megélhetés gondjainak köny-
nyítése céljából. A háziipart köztudomásúlag
számos vidéken művészi színvonalra emelték.
A télen készített háziipari és népművészeti
munkák kerülnek bemutásra Kolozsváron
február 17—21. napjain a Katolikus Kör Co-
gálniceanu (volt Parkas-utca) helyiségeiben az
E. M. G. E. velőmag- és háziipari kiállításán.
A kiállítás megrendezésére a helytartóság az
engedélyt megadta és az E. M. G. E. a CFR
vezérgazdagságától 50 százalékos utazási és
áruszállítási kedvezményt engedélyezését is kér-
te. A háziipari kiállítás kapcsán az E. M. G. E.
Háziipari Szakosztálya a háziipar körébe vágó
szakelőadásokat is rendez a ref kollégium régi
épületének dísztermében. Az előadásokra ven-
degeket is szívesen látnak. A kiállítás iránt
érdeklődőknek készséggel és díjtalanul nyújt
felvilágosítást az E. M. G. E. Cluj-Kolozsvár.
Str. Regalá 16.

*** Néhány szó a rheumásokhoz.** Ön talán már
megkísérelt minden lehetőséget anélkül, hogy kínzó
fájdalmaitól megszabadult volna. De Önnek sincs
oka a kétségbeesés ere. Tegyen még ma egy kísér-
letet az azonnal ható, fájdalomcsillapító Togal-
tablettákkal. Togal oldja a hűgysavat, az emberi
test ezen magatértelt, pusztító mérget.

Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Barifia 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 378.

A nagyváradí építőipari céh közleményel. Ér-
tesítjük az építőipari céh igazgató tanács tag-
jait, hogy folyó hó 6-án, kedden este 7 orakor
fontos igazgatói tanácsulást tartunk. A gyü-
léseiről való távolmaradást csak abban az eset-
ben igazolják, ha fontos esemény akadályozná a
megjelenést. — Értesítjük mindazon tagjainkat,
akik mesterkönyv, valamint iparigazolvány kéré-
süket a nagyváradí munkakamarához adták be,
hogy néhány heti türelemmel legyenek, mert céh-
hünk központi titkári hivatala hivatalosan eljár
az ügyben és megszürette azok kiadását. Azon-
ban a munkakamara elnöke arra való hivatko-
zással, hogy nem áll rendelkezésükre nyomtat-
vány, kéri, hogy a céhek még pár heti türelem-
mel legyenek. Ahogy a nyomtatványok megér-
keznek, irodánk azonnal értesíti azokat, akik a
könyveiket átvehetik.

*** A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt
egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté
vált székrekedésben és ennek következtében min-
denféle emésztési nehézségekben szenvednek,
igyanak reggelenként éhgyomorral egy-egy kis pa-
hár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert
ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdon-
ságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.**

A prágai főpályaudvarok új nevel. Prágából
jelentik: A három prágai főpályaudvar új nevet
kapott. Az eddigi Wilson pályaudvart Prágai Fő-
pályaudvarra, a Masaryk pályaudvart Prágai Ji-
berner Pályaudvarra, a Denis pályaudvart Prágai
Moldova Pályaudvarra keresztelték el.

*** A legerősebb fejfájást és ideges fájdalma-
kat gyógyít az Algocratine.**

✉ POSTAFIÓK

**Kedves családi jellegű ese-
ményről** számolhat be a „Magyar Lapok”
szerkesztősége. Lapunk más helyen páros-
ros házassági hír számol be arról, hogy
Kreemáry Mancsi kiadóhivatalunk egyik ro-
konszenves és szeretetreméltó tisztviselője
férjhezment. Kreemáry Mancit azonban
vezette oltár elé Tirshel Gyula, az egyik
nagyváradí napilap kiadóhivatalának vezető-
je. De ennek a házassági kapcsolatnak nin-
csen semmi „szakmai” előzménye, vagy jel-
lege.

Kreemáry Mancsi amellet, hogy típusa
volt a szorgalmas dolgozóélynak — lapunk
hirdetési osztályt vezet évek óta — ismert
és általános szeretetnek örvendő jelensége en-
nek a városnak. Mint műkorcsolyázó bajnok-
nő a „jégkirálynő” címet érdemelte ki bará-
tainak és tisztelőinek körében. Egészséges jó-
kedve, szeretetet sugárzó, közvetlen egyéni-
sége mindig felvillanyozza, kellemes hangul-
lattal tölti meg a szerkesztőségi ezobákat, ha
kezeben fontos és komoly kiadóhivatali irat-
tokkal elvárzik az íróasztalok között. Ezért
szerettük őt megkülönböztetve és ezért osz-
tozunk most is szívvel-lélekkel az örömeiben.
Az új férjéről is úgy tudjuk, hogy az uttho-
nért való mindennapi fáradozás és önfelá-
dozás egyik névtelen hőse, kinek édesanyja
és családja iránti szeretetéről meghatóva be-
szélnek ismerősei körében. Most a maga jó
lelkéhez igazán egyenlő értékű társat kapott
abban a kis Mancibán, aki a családjáért ha-
sonló önfeláldozással tudott küzdeni. Jó hit-
tel reméljük, hogy ennek a család szeretet-
ben edzett lelkü pár embernek csak szép, jó
és boldog családi élete lehet. Isten segítse
őket!

**Magyar írók — a budapesti
Magyar Színház bérlői között.**
Érdekes tárgyalások indultak meg a buda-
pesti Magyar Színház bérbéradásáról. A tár-
gyalásokat dr. Bródy Pál igazgató vezeti. A
bérlő konzorcium tagjai között ismert kiváló
írók, köztük Pünkösdi Andor, Bibó Lajos,
Fekly Ferenc, Thury Lajos és mások szere-
peinek.

**Farsangzáró házi táncmulat-
ságot rendez 6-án a Nagyváradí
Sport Egylet.** Ismét hangos jövedy ural-
kodik majd február 6-án, kedden este az
NSE Otthonban. Ekkor rendezi ugyanis ha-
gyományos farsangzáró házi táncmulatását
a sportegylet s bizonyos, hogy a mulatságot
most is az a színes és eleven hangulat fogja
jellemezni, amely az NSE táncestélyeknek
mindenkor különös varázsát adott. Az egyesü-
let vezetősége egyébként kéri, hogy a mulat-
ságon részt venni óhajtok estélyi ruhákban
jelenjenek meg.

**Diszeladás a kolozsvári Ma-
gyar Színházban a februárigaz-
danapok alkalmából.** Az E. M. G. E.
által február 17—21. napjain Kolozsváron ren-
dezendő vetőmag és háziipari kiállítás tartá-
ma alatt nagyszámú Kolozsvárra seregülő
gazdaközönség tiszteletére a Magyar Színház
február 17-én, szombaton este diszeladást
rendez. A kisgazdaközönség kívánságára egy
magyar népszínmű kerül bemutatásra. Az
előadás gazdajellegét kidomborítja a kolozs-
vári Gazdasági Egylet kiszáza tagjából álló
három hősötí gazda dalárda szereplése is. A
diszeladás alkalmával szerepelni fognak a
következő dalárdák: Bethlen Gábor Reformá-
tus Földész Dalárda. Elnök: Tarkányi Fe-
renc. Kolozsvári Bocskay Református Földész
Dalkör. elnöke: Hadházi György. Hideiwei Re-

formátus Földész Énekkar. elnöke: Baga-
méri József. Örömmel látjuk, hogy a Kolozs-
vári Magyar Színház ősi tradícióhoz híven
ma is súlyt helyez arra, hogy a társadalom
minden rétegének igényét kielégítse és szere-
tetét megnyerje és biztosítsa a magyar szín-
játezás számára.

**Egymillió nyolcvanezer lei —
három filmszerepért.** A budapesti
filmvilágban élénken pertraktálják azt a hírt,
hogy Zilahy Magyar Színház ősi tradícióhoz híven
ma is súlyt helyez arra, hogy a társadalom
minden rétegének igényét kielégítse és szere-
tetét megnyerje és biztosítsa a magyar szín-
játezás számára.

A százéves csárdás. Az idej far-
sagnak, amely immár végetért, érdekes eee-
ménye volt: az idén mult századik éve annak,
hogy először táncolták uri társaságok — a
csárdást, a tizenkilencedik század legnépse-
rűbb magyar táncát. A csárdás idővel mesz-
sze külföldre is eljutott, népszerűsége tett
szert még Amerikában is, ahol a magyar
tánczene ütemére „szilaj lelkesedéssel” rop-
ták a csárdást hosszú évtizedeken át a derek
yenkik. A csárdás eredetéről a mai ifjuság
aránylag keveset tud. Népi elemekből stílizált
uri táncnak ismerték, amely zenei szempont-
ból közvetlenül a verbunkosból alakult. Kez-
detben csak a páros, friss csárdást, a verbun-
kos friss, gyors típusát jelölték ugyan ezzel
a névvel, de később aztán kialakult a lassu
és a friss csárdás és teljesen átvette a ver-
bunkos kétszakaszos tagozódását. A csárdás
dallam és ritmuszerkezete is közvetlenül a
késői verbunkos zene tradíciójába kapcsoló-
dik és ez a zeneirodalom aztán egyik olda-
lon a társastánc típusát fejlesztette ki ma-
gából (a kórmagyart), másrészt pedig új ké-
rebe foglalta népesebb és mozgékonyabb
frissebb elemeit, a csárdást, anélkül, hogy
benne a verbunkos tipikus formulái átalakul-
tak volna.

A csárdás név egyébként ehhez a magyar
táncához az uriosztályból fűződött. Ugy talál-
ták ugyanis, hogy ez a tánc feltűnően hason-
lít ahhoz, amit a magyar lányok és legények
a csárdásokban szoktak táncolni vasárnap dél-
utánokon, ebből lett aztán a tánc neve is:
csárdás.

Először most száz éve, 1840 januárjában
táncolták uri társaságban a csárdást: amikor
is bró Wenkheim Béla és gróf Forgách Antal
kezdeményezésére a Nemzeti Kaszinóban mu-
tatták be a lejtették először. A vérforraló,
pezsgő ütemű tánc hamarosan népszerű lett,
nemcsak a kiváltságos főuri, hanem a pol-
gári körökben is és Rózsavölgyi, Frank Ig-
nác, Boka, Patikárus, Bankó, Kecskeméti,
Sárközi gyönyörű magyar zenéjére ország-
szerte táncolták. A nyolcvanas évek végén és
a kilencvenes években, sőt azután is, az ud-
vari bálakat Budán mindég a Vékonny deez-
ka kerítés... kezdetű csárdással nyitották
meg, a híres jogászbalókat pedig ma is a Nem
ütik a jogászt agyon kezdetű csárdás nyitja
meg.

A százéves csárdás történetéhez tartozik,
hogy amikor a volt angol király, Edvard,
Budapestet járt, a Dunapalotában egy meg-
szerette a „Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs”
kezdetű csárdást, hogy azt a magyar szöveg-
gel együtt megtanulja és divatot teremtett a
csárdásnak az akkori főuri angol társaságok-
ban is.

A háztulajdonosok kölcsönjegyzése

A nagyváradai Háztulajdonosok Szövetségének vezetősége ismételtén tárgyalta dr. Cioloca Emil pénzügyigazgató urral és Roman Romul urral, a Banca Nationala itteni fiókjának főnökével abból az érdekből, hogy a háztulajdonosok a bérjövödelmeik arányában és anyagi erejükhöz képest vehessenek részt a hedsereg felszerelési kölcsönjegyzésben és ezek a tárgyalások eredményre veztek.

A hon jegyzéseket felvevő bizottságok a Kereskedelmi és Iparkamarában, a Kereskedelmi Csarnokban és a Primarian fogmak működni és ezekben a Háztulajdonosok Szövetsége képviselői is részt vesznek. A Háztulajdonosok Szövetsége képviselőit dr. Langyel Zeigmond ügyvezető elnök, dr. Váradi Ödön alelnök, Silaghi-Corbu Ioan, Hónig Ignátz, Rátz Ferenc, Keszyüs János, Róna Armin, Nuezbau Samuel és Vadász Gyula vannak kijelölve.

A háztulajdonosok a bizottságok elé saját nevékre szóló idézéssel lesznek meghívva. Az idézés kézhezvétele után a tárgyalás előtt a meghívott háztulajdonosok jelentkeznek Szövetségünk központi irodájában, Nagyvárad, Cosbuc-utca 4. szám alatt és hozzák magukkal az 1932-33-ban kiadott adóproceus verbált, amikor is fölünk a kellő felvilágosításokat megkapják. A Háztulajdonosok Szövetsége.

A február havi légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

A városháza katonai ügyosztálya nyilvánosságra hozta az 1940 februárban tartandó légvédelmi előadások sorrendjét. Eszerint

február 5-én az E, F és G kezdőbetűsök,
február 6-án az H, I, J kezdőbetűsök,
február 7-én az K és L kezdőbetűsök,
február 8-án az M, N kezdőbetűsök,
február 9-én az O, P kezdőbetűsök,
február 10-én az R kezdőbetűsök,
február 12-én az S kezdőbetűsök,
február 13-án az T, U, V és W kezdőbetűsök tartanak tanfolyamokat.

A tanfolyamokat a Katolikus Körben tartják meg (Regele Carol II. utca 5. szám) a fenti sorrendben minden délután 3-5 órák között.

Azokat, akik a kiképző tanfolyamokról elmaradnak, az aktív és passzív légvédelmi törvény 63-ik szakasza alapján 500-2000 lelig terjedhető pénzbírsággal vagy ismétlődés esetén 1-től 30 napig terjedhető elzárással büntetik.

Mindenki vigye magával az ellenőrző könyvecskéjét látványozás és nyilvántartás céljából. A nyilvántartás megkönnyítése végett a levágandó szelvényekre mindenki írja reá nevének kezdőbetűjét és a könyvecské számát.

A kiképző előadások hallgatása minden polgárra nézve (nőkre is) kötelező, 7 és 60 év között. Akiknek már van gázalarcuk, hozzák magukkal, mert a gázkamrán is kereszttől vezetik őket.

Légvédelmi-csapat kiképző kurzus kezdődik Nagyváradon

Nagyvárad város MONT ügyosztálya közli, hogy a város légvédelmi oktatóközpontja február 5-én megkezdte működését. Köteles a város területén lévő légvédelmi formáció minden tagja beiratkozni. Beiratkozás február 3-ig a városháza MONT ügyosztályán (II. em. 26-os szoba), bélyeges kérvénnyel. Minden köz- és magánvállalatot, kereskedelmi- és iparvállalatot, szálloda- és blokkháztulajdonost felhív lehat a MONT iroda, hogy a fenti időpontig nyújtsák be a beiratkozási kérvényt az alulalok névszerinti táblázatával és pedig a) alarm csapat, b) fényelőtűs csapat, c) egészségügyi csapat, d) tüzelő-osztály, e) légvédelmi fényelőtűs és ellenőrzési osztály. Mindegyik csapat névszerinti táblázata magában foglalja a) a számszámot, b) családi és keresztnéve, c) milyen intézmény vagy vállalat tagja, d) funkciója, e) nemzetisége, f) besorozási módja, g) lakos, h) milyen tisztségre képezi ki magát. A táblázatokhoz minden résztvevő két fényképe benyújtandó. Mindenki jegyzetfüzetet és gázalarcot hoz magával. A kurzus első szériája február 5-én reggel kezdődik a Katolikus Körben és négy napig, reggel 8-tól 2-ig tart. A kurzus költségeit az intézmények és vállalatok viselik. Azok, akik nem vesznek részt a kurzuson és az intézmények, amelyekhez tartoznak, büntetésben részesülnek.

Készen áll Kassai Lajos siremléke a gyergyószentmiklósi temetőben

Emelte: a kegyeletes hála...

Gyergyószentmiklós, január hó.

*Repüljétek mindig magasba vágyva,
Lelkes csapat, ti székely sasfiak!
A törpe lelkek járnak porba csúszva,
Az élet célja: szépért küzdeni csak.*

László Ignác főesperes-plébánossal együtt állók Kassai Lajos sírjánál, a gyergyószentmiklósi temetőben. A kopjafák, mint valami fehérbe öltözött katonák, mozdulatlan, vigyázz állásban állanak körülöttünk, a szikrázó téli fehérségben.

A tiszteletet keltő, szép siremléken, arany-szegélyes, fekete betűkkel írva, áll a név:

KASSAI LAJOS
kanonok, főgimnáziumi igazgató
1858—1935.
Emeltette a kegyeletes hála.
Nyúgodjék békességben.

Kassai Lajos tb. kanonok, a székely ifjuság nemeslelkű nevelője, a csikszeredai főgimnázium nagynevű igazgatója, 1935 aug. hó 19-én halt meg szülővárosában, Gyergyószentmiklóson.

Halála után három évvel, ezerkilencszázharmennyolcban, még jeltelen az elhunyt kanonok sírja. Az anyagiakban szűkölködő hozzátartozók nem képesek a jelentős összeget kívánó siremlék költségeit viselni. László Ignác, a gyergyószentmiklósi alig párnapos plébános, egyik megrázó cikkében fordul a közönséghez és azt kéri:

Maradhat-e jeltelen?...

Majd Albert István csikszeredai közíró sürgeti a felállítandó siremléket s megállapítja, hogy harmadik éve áll siremlék nélkül a Kassai Lajos sírja.

László Ignác megható visszaemlékezésben számol be arról a kegyeletes munkáról, ami a siremlék felállíthatását eredményezte.

— Híveim közül alig ismertem egy-kettőt, mikor legelső utam is hozzá vezetett. Ugy éreztem, hogy üzenetet kell vinnem részére abból az intézetből, ahol életét töltötte, amelyért életét bármely pillanatban áldozatul adta volna...

— Sokat jelent nekem ez a sír.

— Mikor a gondok özöne, a lelkipasztorokodás ezerféle küzdelme nehezített vállaimra, gyakran jöttem ki jeltelen sírjához, lelkemet kiönteni, beszélni, erős meríteni... Ez a sír is, mint annyi sok más értékünk, vándolt, nem engedett pillenni... Hálálansággal, nemörödmésséggel, kegyelhiánnyal vádoltam magam, többi tanítványait, barátait s mindazokat, akik ismerték, érezték... Ő lelki-szellemi nagyságát

Gellért László:

DIES NATALIS

A dödapám Stíriában izzadtan ácsolt,
kezeben simára váltak a görcsüs gerendák
s porladó csontja felett a besüppedt földet
közömbös lábak már rég laposra taposták.

Véletlenül került a zsiros szittyá-földre
bohém nagyapám, aki mulatott, de dolgozott:
szépséges képeit templomok sora őriz,
de egy reggel pisztoly dörrent s mindent itthagított.

Apám a vérzőnben hagyta ifjuságát
s vágyaiból mily kevés az, ami megmaradt!
most már értem, hogyha hozzám, vagy rólam beszél
kezeben mért rezzen meg a kefelevonat.

S nekem, az álmodónak, az élet mit fog adni?
husz éves vagyok s bizhatok-e a jövőbe,
vajjon meglátom-e egykor, az élet telén,
hogy kezemet a Mester, az Ács Fia vezette.

és mint tanítványai kaptak is belőle.

— Azt kérdeztem: maradhat-e jeltelen egy olyan jóságos tanárnak, hivatását egész lélekkel betöltő igazi papnak a sírja?

— Nem.

— A siremléket azoknak kell összehozni, akikért Ő élt, akiknek lelkében Ő ma is a régi szeretetben él. Az adakozók áldozatos készsége mutatja meg, hogy a másokért hozott áldozatos életről mi maradt meg az utódok lelkében?

László Ignác kegyeletteljes elgondolását, fáradtságát siker koronázta. Siker, mert ma Kassai Lajosnak, aki tanított és nevelt a katedrán, szószéken, aki tanított halálával és egész életében, a székely ifjuság nagy nevelőjének siremléke készen áll a gyergyószentmiklósi temetőben.

Múlt év november havában, halottak estéjén szentelték be a siremléket, míg a nyilvános átadásra tervezett ünnepséget tavaszra tervezi a bizottság. A bizottság tagjai: Dr. László Dezső elnök, László Ignác esperes-plébános, ügyv. elnök dr. Benke Antal ügyvéd, dr. Csiki János orvos, Fülöp József állatorvos és Vákár József örm. szertartású plébános, pápai kamarás.

A siremlékre adakozók neveit felsorolva, a bizottság az adományokat köszönettel nyugtázza is: A helyi örm. szertartású egyház hívei 3750 lei, a felelősi kerületi papság 3600 lei. A csikszeredai főgimnázium tanári testület 2300 lei. A háromszéki kerületi papság 900 lei. Az udvarhelyi kerületi papság 1500 lei. Az 1927-28-ban végzett csiki diákok 500 lei. László Géza Brassából 500 lei. Fülöp József állatorvos 500 lei. Dr. Eltes Gyula 300 lei. György Elek Tusnádról 100 lei. Boér Arthur kanonok 100 lei. Bereczki Árpád 100 lei. Máté Miczi 100 lei. Kölonthe Géza 100 lei. Csathó Árpád 100 lei. Dr. Ferenczy Balázs 100 lei. Geröffy Csánád 100 lei. A gyergyószentmiklósi Irgalmas Nővérek 200 lei. Kölonthe József 40 lei. László Antal 300 lei. László Dezső 500 lei. Dr. Lengyel Emil 100 lei. Nagy Károly 100 lei. A gyergyókerületi papság 3000 lei és Szabó György 150 leit adományoztak, összesen 20.400 lei értékben.

A bizottság jelentése szerint, ebből az összegből 20.000 leit a siremlékért fizettek ki, míg a fennmaradt 440 leit kiegészítve 500-ra, a hátramaradt hozzátartozóknak adták át.

Tehát a kegyelet méltó és igazságos formájában borult Kassai Lajos sírja fölé, akinek példát mutató élete, munkássága, Krisztus eszményeitől áthatott jósága és szeretete nemcsak tanított és melegített, hanem maradandó nyomokat is hagyott mindazok lelkében, akik mellette lehettek.

Erről az emberről írták a lapok, mikor meghalt:

— Volt egyéniségében valami, ósrómai szabás... kemény férfi lélek, akiben a jellem párosult az igazságszeretettel. Akit nem rendített meg sem a gonoszság, sem az önkény arca. Finom, esztéta lelkület, a szépség rajongó szeretetével, aki az élet értelmét és magasabb rendeltetését tisztán látó elmével és lelke derűjével aranyozta be.

Gondolatait versben örökíti meg, melyek közül a csikszeredai főgimnázium új épületének felavatására írt egyik legszebb versét idézzük, amit az ifjusághoz írt:

*Repüljétek mindig magasba vágyva,
Lelkes csapat, ti székely sasfiak!
A törpe lelkek járnak porba csúszva,
Az élet célja: szépért küzdeni csak.*

*Magasztosult lélekkel küzdve járni
A pálya érdemszerző útjait:*

*Csak ez, csak ez a lelki nagyság útja,
Mely mennybe visz, de itt is boldogít.*

Csiby Lajos.

— ?!!!
— Mit csodálkozol annyira?
Játszott az Állami Sorsjátékon,
sorsjegyet vásárolt a D A C I A
sorsjegyáruháznál és most a tu-
lajdonosa ennek a remek háznak.

DACIA

Huzások FEBRUÁR 15. és 18.-án.

Helyi cím: Colectura Kirsch Nagyvárad, Sos-passage főbejárata

KÖNYV ÉS KULTÚRA

Domokos Pál Péter: Énekeskönyv

A gyermeknevelés ma nem tartozik a legkönnyebb feladatok közé. A jó tanár, a jó tanító nemcsak pedagógus, nemcsak a maga szakmájának a tudósa, hanem egyúttal szülői szeretettel bíró művész is, aki a gyermek lelkivilágában fel tudja kelteni az érdeklődést a „tananyag” iránt. Ez a tananyag pedig nagyon sokféle ma és a gyermekek a huszadik század derekán szinte százszázalékkal többet kénytelenek tanulni, mint amennyit a világháború előtti gyermeknemzedék tanult. De ha már az elemiben kedvderítő körülmények között történik az oktatás, annak további folyamán csak jó eredmények mutatkozhatnak.

Mindez azért jutott az eszembe, mert egy bűbajos iskolai könyv fekszik előttem, Domokos Pál Péter Énekeskönyve, ami csak nemrég hagyta el a sajtót s aminek átböngészése közben arra kellett gondolnom: milyen gyönyörűség lehet ilyen könyvből tanítani és ilyen könyvből tanulni.

Már a címlapja is, Vásárhelyi Z. Emil bűbajos székely stílusú színes képe gyönyörködte, kedvderítő látványosság. Piros mellényes, fekete kucsmás székely legényke és piros csizmás leánka állingálnak pittyang és mezei virágok alatt s teli torokkal fújnak valami édes melódiát. Aki ezt a címlapot látja, úgy lapozza fel az elemi iskolások számára összeállított énekeskönyvet, mintha valami ritka mesevilágba nyitna. S nem is téved. Mert mesevilág az, ami ebben az énekeskönyvben feltárul. Dal-szöveg és kotta, illusztráció és magyarázatok úgy simúlnak egymáshoz, mintha mind a gyermeklélek fejlődését szolgáló, hangulatokban, színekben gazdag áradás volna, amelynek nyomán a kicsi szívekből, ébredező lelkekből fölfakad a magyar dallam lelkiépítést pillérező ereje. Én nem ismertem Domokos Pál Pétert, nem tudom róla, öreg-e, vagy fiatal, csak azt tudom, hogy művésze a tanításnak, művésze a gyermeklélek felébresztésének s könyvének olvasása közben nagy, nagy melegség áradt szét bennem s végre is felkiáltottam: igen, így kell ma iskolás könyvet összeállítani!

Az Énekeskönyv tulajdonképp öt füzetet foglal magában, az első osztálytól a hetedik osztályig terjedő anyagot. Előszavában, — amelyben céljait ismerteti a kiváló szerző, — többek között ezeket írja:

„...A székely erdők madárkájának szívvidámító csicsérgése mellett mintha a gyermekek dalolása elcsendesedett volna. Szomorító, lehangoló minden népi táj gyermek-ének nélkül. Ezt láttam meg. Ezt a hiányt szeretném pótolni! Ezért irtam meg énekeskönyvemet. Sona el nem muló emléket szeretnék a gyermekszívbe plántálni, palántát, mely minden időt átél.”

Ezután ismerteti a forrásokat, honnan az anyagot összegyűjtötte: a legrégebbi gyermek-

énekeskönyvtől a legújabbig. S hogy ezek a forrásmunkák milyen jók voltak, azt az Énekeskönyv minden lapján tapasztalhatjuk. Az első elemisták nagyrésze még olvasni sem tud, hogy ismerhetné a kottát? Mégis, Domokos Pál Péter énekeskönyvet készített az első elemisták számára is, olyan bájos képekkel illusztrálva, hogy ebből a könyvből az olvasni is alig tudó csöppség is kedvet kap a hangjegy megismerés-

P. Lukács Mansvét: Kövess engem

II. kötet, Bonaventura, Kolozsvár, 36 beszéd, 308 lap, 150 Lei

Megjelent P. Mansvét beszédeinek második kötete. A közeledő böjti szent időben sokan fogják e köteteket elővenni és az egyre súlyosodó világban az itthonmaradottak lelki vigasztalására és hűsvéti újjászületésére felhasználni.

Nagyon nehéz és messze vezetne, ha a beszédeket egyenként ismertetni akarnám. Felment ez alól a szerzőnek egy emberöltőn végzett missziós munkája, mellyel egyházmegyénkben és egyházmegyénken kívül körüljárt jó cselekedvén. Legértékesebbek bevezető és befejező beszédei, melyek legjobban mutatják a missziós célkitűzést és jelleget, a családi oktatások és a szentségi- és Mária-körmenet után mondott beszédei. Ez is székely jellegzetesség: míg máshol a beszéd után van a körmenet, addig ő úgy látta Csíksomlyón, hogy a nagy „kikerülés” után jönnek a hatalmas pünkösdi beszédek, melyeknek évtizedek óta szónoka volt. És a Székelyföldön bevált.

Ne szórd szét magad!

Virág, ha mindenki megsimogat,
könnyű szirmod miré lesz?
Lepke, ha mindenki kézbe fog,
szikrázó himporod hova vesz?
Gyümölcs, amelybe más harapott,
úgy-e minden kéz félre tesz?
Szellő, ha mindig fújsz,
a föld kiszárad s megreped!
Patak, a te hullámod is szennyes árt sodor,
ha áttöröd a medredet!
Tűz, ha otthonos kályhánkat szétfeszíted,
rombolva, pusztítva hol állsz majd meg?
Napsugár, te is élő mérge vagy,
ha mindenkire mindig ráragyogsz!
Asszonyvirág, vigyázz!
Ne szórd szét magad!

Nagy Méda.

sére s a zene egész életére kihatóan a lelkébe ivódik. Az első elemisták egy hangon mondták „énekétől” a hetedik elemisták többszölamú királyhimnuszáig és a vallásos énekekig változatosan és színesen, leleményes összeállításban hullámzik a dal ebből a könyvből, ami tankönyv is, a tanításmódra irányító vezérkönyv is, de aztán olyan kedves emlékkönyv is, amit a gyermek a jövődő egész felnőtt életére szívesen megőrizhet magának.

Sok olyan dalt találhatunk Domokos Pál Péter gyűjteményében, amiket már nagyanyáink is dalogattak gyermekkorukban s ma is dúdolják a gyermekszobák mélyén. Soha el nem hervadó virágai ezek a magyar dalforrások és odaillenek az ősrégi kuruc melódiák mellé, amelyek mélyéges búsongásához vagy magabiztató felújongásához olyan kiegészítő lelki fölemelkedést jelentenek a régi templomi énekek meleg hanghullámai. Természetes, hogy bőségesen találunk a dalok között román eredetűeket is, amik békés egyetértésben hirdetik, hogy a dal nincs nyelvhez kötve. — bár ezekben a kottákban a szöveg románul olvasható.

Külön esemény az Énekeskönyv kiállítása. Vásárhelyi Z. Emil, Molnár C. Pál, A. Hämmerl eredeti rajzai mellett egész sor ismeretlen szerzőtől származó képecske díszíti a füzeteket, izléeses, artisztikus összeállításban s a szép, világos nyomásért meleg elismerés illeti a kolozsvári Nagy-nyomdát.

Domokos Pál Péter Énekeskönyvét azok is szeretettel fogják forgatni, akik már jóval túlhaladták az iskolás korhatárt; szülőknek, gyermekeknek pedig különleges örömet jelent ez a könyv. Kívánjuk, hogy minél többen szerezzék meg maguknak ezt az örömet.

H. Ö.

Amikor a trienti szent zsinat határozatából kiadták a Trienti Kátét, Borromei szent Károly a spanyol teológusokra bízta a hiszek egyet. Valahogyan mi is így vagyunk, csíki székelyek: bízzák csak ránk a hitet és a szertartásokat, ezekben rendülenen állunk, bár az erkölcsekben és az egyház fenntartása körül vannak könnyen helyrehozható hiányaink. Sorra kerülnek ezért az összes székely és erdélyi kérdések, a családi élet összes bajai, az egyházközségi élet sebei, melyekre a feleletet és gyógyírt megadja a nagy egyházi szónok, a nagy népnevelő. Egyszerű lélek, aki nem sokat okoskodik, hanem szívével elragad és szárnyaira vesz. Panaszolja, hogy az utóbbi időkben nem tud annyit ülni könyvei mellett, mint régen. Beszédei azonban óriási anyagot ölelnek fel és hangyaszorgalmáról tesznek tanúságot.

A tudósok elméleteket és szabályokat állítanak fel és azokhoz mérik a kész munkát. Az alatt a művészek alkotnak az Istentől adott tehetség szerint és lelküket teszik bele alkotásukba. Ime, itt egy remek alkotás: szíve, lelke, szólása, fordulatai egészen a mieink; hátran rámutathatunk: ez az egészen erdélyi és az egészen székely misszió. A viszonyok változnak, a lívek szükségletei bővülnek, mindenkinek más az egyéni adottsága, olvasottsága, szónoki iránya, de ez a szín, ez a hang, ez az erő, ez a szív és lélek a mieink ma, holnap és — évszázadok után.

Örömmel látom, hogy a Bonaventura a címet a könyv sarkára is rányomatta. A beszédek elrendezésénél a kiadóhivatal arra törekedett, hogy egészen adjon, nemcsak a misszionáriusoknak, hanem P. Mansvét többi hadigatóinak is. A misszionáriusok szívesen fogják venni a III. kötet végén közölt rövid elméletet és vázlatokat és hálát mondanak a kiadónak és P. Mansvét barátainak, hogy nem engedték véka alá rejteni az erdélyi és székely missziózásnak ezt a nagy kincsét.

Lajos Balázs

Aranyszínű kacsa, farsangi fánk és más földi örömök

Írta: Babay József

Ne haragudjék az olvasó, hogy ezúttal a magam „állapotával” hozakodok elő, de hát mi tagadás, a betegség oldalba vágott egy kicsit, megszedültem, sok rögtön porhanyózott két lábam megrogyott, behalványodott verébszínű szemem gyenge fénye is —, lefektettek napra is az ágyba. Nyolc napja szerénykedik itt a természetem, irtózatosan restellem, hogy tehetetlenül kell fekélnöm s hogy olyan messze szakadt tőlem a világ, mintha nem is laktam volna benne. Valami végtelen nyugalom árad a szobafalokról, barátokozva a halállal, mert hiszen mit tudni, hátha holnap felnyithatatlannal csukódik le sok vitézi harcot látott pillám.

Határozottan érzem, hogy gyermekként kezelem magam. Gyengéd vagyok e beteghez, szóval önmagamhoz, gonddal igazgatom kispárnámat, nem engedem, hogy hideg vizet nyeljen a torkom, — borról szó sem lehet! — vigyázok... Reggelként bepillantok a nagyszekrény ajtajába épített tükröbe s így köszöntöm magam: — Jóreggelt, jóreggelt... No, hogy van?

— Köszönöm, — válaszolom s hangom akaratlanul gyengéd és panaszos, — hála Isten, jobban, tegnap este már csak 38° volt a lázam.

— No látja! Csak nem kell elkeseredni. Hisz a gondviselés határozottan a kegyed oldalára pártolt.

— Hogy-hogy?

— Amire meggyógyul, már itt tavasz lesz. Márciusi ibolyát árulnak az utcán. Hetyke kis szelek bizsergetik majd a napsütésben bolyongó kisasszonyok fürtjeit. Elnézheti újra lúgyvonalú csipejük ringását, verset írhat másokat simogató mosolyukról. Kimehet a rétre, hisz kegyed szereti simogatni a frissen nőtt jü hegyes fejcskékjét. Gyerekgyíkokat riasztgathat a Kálváriahegy felmelegedő szikláin. Frissen, fessen, fiatalon, — tegnap átküldtem a szabóhoz a tavaszi ruháit, — egészségesen vágathat majd ki a szívek remegésének boldog hónapjába!

— Milyen gyengéd ön. Köszönöm...

— Kérem szépen. Csengessek a reggeliért?

— Legyen olyan jó. Sötét, langyos kávét kérek, pirosas zsemlyét, vaját, tojást.

— Szóval úgy, ahogy a kávéházban szokta.

— Igen, kérem szépen.

— Kérem szépen.

Hát így beszélgetek magammal.

Aztán csengetek „magam” helyett és „megkezdem” a napot.

Kipillantok, az ég be van fűgönyözve. Teherautók és kocsik dübörögnek odalenn. Kicsit komor a reggel-hangulat. No sebj. Itt van már március és kimossa az eget. Kékre mossa.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ára fűzve 247 Lei, kötve 342 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradasu fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film perag le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzeték életét.

Dante kiadás.

A kékre mosott ég alatt fogok sétálni. Egészségesen. Szavamra, szinte irigylem magamat. Megállok majd az egyik uccsarkon és vásárolok ibolyacsokrot. Kinék? Istenem... Magamnak... Engem párszor alaposan felpofozott Élettartár úr, nehezen tudok elérzékenyülni. De a virágot szeretem. Szeretek virággal aludni a párnám alatt. Ilyenkor mindig nászéjszakája van a szívemnek.

Vidékről származó ember vagyok, innét van, hogy a városban lakó rokonaim is vidéki gyökérből sarjadtak. Hire futott, betegségemnek, következésképp nem kerülhettem el, hogy nénikém meg ne látogassanak.

Az első vizitet Náncsi néném eszközölte, aki jó negyven esztendeje rakosgatja a lépést a városban, de ez pillanatra sem jelenti, hogy háztartása „elvárosiasodott” volna.

Náncsi néném úgy toppant be hozzám, hogy megijedtem. Görcsös kis sétabotjával ütni kezdte az ágylábát, kis télikabátja prémjének minden szála égnek meredt, mert kabátostól, cipőstől, testestől-lelkestől, kontyostól-botostól együtt roppant mód fel volt háborodva.

— Telefonoztam az orvosodnak, te Józsi. Mondottam, hogy meglátogatlak s hogy hozok egy kis farsangi kóstolót. Hát kérékszépen, olyan goromba volt, hogy kénytelen voltam lecsapni a hagylót. El is törött. Nem baj, majd megfizeted, fiam. Még hogy te nem ehetsz hüsféléit! Fánkféléit! Hallottad? Hát halott vagy te, hogy tisztességes háztartás tisztességes falatját ne kóstolgathasd?

Leült ágyam szélére, drága, elaggott kis ujjával elhűsítette forró homlokom és csendesen sirdogált.

— Szenvecc aranyoskám? A kegyed adó Szűzanya gyógyítson meg mihamarabb. Várj csak, elmondok egy Üdvözlégy Máriát...

Ima után kibontotta a csomagot... Tizenkét darab farsangi fánk, egy aranyszínűre sült kacsa, hét darab gránátalma, negyedkiló birsalmast s némi hurka-kolbász-disznósajt került elő a fekete cekkerből.

— Egyél aranyom, legalább a gyomrod ne szenvedjen...

— Csak úgy melleleg emlitem meg, szigorú diétára ítélt a doktor. Epe s miegymás miatt. Pedig világeletemben nem voltam epés valaki...

Mondtam Náncsi néninek, hogy nem szabad ennem.

— De hát csak a szárnyát, édesem. Nézd, könnyű-kalácsot sütöttem hozzá.

Nem volt védekezés...

Éttünk.

Náncsi néni is evett.

Az örület környékezett, amikor megmutatta a májashurkát...

Abból is ettem...

Mindenből ettem...

— No látod, Szepikém, — mondta Náncsi néni, amikor elment, — máris jobb színben vagy.

Este hét órakor 39°-ra szökött a lázam...

A doktorom megtiltotta a portán, hogy bárkit is felengedjenek hozzám. Egyébként is úntam a látogatókat s olyan beteg voltam, hogy szinte ordított a vesém.

— Te intelligens ember vagy? — korbolt tudós felcserelem és barátom, — neked tudnod kellene, hogy minden étel méreg ebben az állapotban. Tessék kátszersültet enni, nem pedig

Ne féljen
a gripptől

Egész Európában grippe-járvány fordul elő, nem kimél egyetlen országot, a mienket sem. Ön is hajlamos e veszélyes betegségre.

Kétségbeesnie ennek dacára nem szabad, hiszen létezik Algocratine. ez a jó és biztos szer. Átha és a grippe minden más kísérő baja ellen.

Algocratine
minden gyógyszerárban és drogériában

kacsacombot. Te intelligens ember vagy? Te? Ajaj...

Három nappal Náncsi néném látogatása után Kari bátyám kopogtatott be. Kari bátyám még mindig nagy bundát visel. Ezenkívül szakállt és bajuszt. Mintha Dosztojevszkij írta volna világra Kari bátyámat: komor, únja a megyeházbéli hivatalt s szereti az italt.

Miután hipolitizálta magát s végigszidta a világot (ezalatt kétpipányi szüzdohánnyal füstölte be a szobát), így szólt:

— Elrothadsz, öcsém, elrothadsz. Baj van az epédde! Apádnak, anyádnak sohse voltak ilyen panaszai. Fene bajod van teneked, olyan anya szült téged, akinek ha van is epéje, legfeljebb mint a galambé. Igyál!

És elhűzött belső zsebéből egy üveg diópálinkát. Odatolta az orromhoz.

— Szagold, öcsém, szagold, a mindenségít, mert még a szaga is nagyon jó.

Diópálinka! Uristen! Bizonyosan otthonról küldték. Kari bátyámnak.

Remegtem.

— Ne kísérsen, Kari bátyám, nem szabad nekem alkohollal élni.

— Igyál büdös, a vérem vagy, vagy micsoda! Nekem, hiszen tudod jól, csecsemő korom óta rákom van...

És úgy nevetett, hogy remegtek a falak.

Jaj nekem, addig szagoltatta velem, amíg belekortyolgattam... Megittuk az egész üveg-gel-valót.

Este felé jött az orvosom. Énekeltem éppen:

Az atádi nagyhíd alatt

Két lány fogja ki a halat...

Egyik süti másik adja,

De mindkettő csókolgatja a számát...

— No, hála Isten, hogy ilyen jól vagy. Látod, meggyógyítottalak...

Alig ment el, 40°-ra szökött a lázam.

Ázóta az egész rokonság ki van tiltva a hóteltől...

Hát mit tegyek.

Nehéz dolg betegnek lenni...

Asszonyok dolga

Divatlevél a háborús Párizsból

Készülődés a tavaszi szezonra. — „Zuave” és „Hajnalka” az új divat

Párizs, február hó.

A külsőleg csendes és szinte néptelen divatszalonok kulisszái mögött már lázas élet folyik. Készülődnek a tavaszi nagy bemutatóra. Akadályok között folyik ez a munka, mert amellet, hogy a háború következtében a munkások is megrikkultak, a vevők is, — még egy újabb nehézség támadt: a gyárak u. i. a „fizessd és vidd” elvére helyezkedtek és nem adják bizományba, — mint a háború előtt, — drága anyagjaikat. Ezért aztán a tavaszi modellek az egyszerűsödés jegyében készülnek.

Ez a megszorítás érezhető is a tavaszra készülő modelleken. Két alapszín fog uralkodni: a fekete és a tengerészkék. De azért minden ház megenged magának egy „harmadik színt” is, hogy melyiket, az egyelőre ezer lakat alatt őrzött titok. Az új stílus egyszerű, izléses és főleg hordható lesz, de elég sokoldalú ahhoz, hogy mindenki izlésének megfelelőt találhasson. Mulatságos újítást látunk Jaques Heimnél, akinek eddig külön osztálya volt fiatal lányok

és divathölgyek számára. Most a kettő egyesült és a próbakisasszonyokon felváltva látunk a mama és a lánya számára hordható toaletteket. Őszintén szólva a különbség olyan csekély, hogy bejelentés nélkül csak találgatni tudunk, melyik ruhát kinek szánta Heim mester.

A legérdekesebb „mama”-ruha Zuave nevű, fekete selyem, bőven húzott szoknyával, mely a zuavok buggyos nadrágjára emlékeztet. A királykék húzott és halcsonttal kitarított öv 30 cm. széles, a ruha ujjja rövid, felső része pedig a nyaknál klipsszel van összefogva. A fiatallányruha neve „Hajnalka”, anyagja fekete gyapjú jersey. A szoknya plisszírozott, alján tíz centiméteres bordúr van tüllből és tüllből készült a magasan csukódó felsőrész nagyrésze is.

A többi szalonok új „kreációi” között a legérdekesebb az, hogy a tavaszi ruhákat hosszú ujjúra, bőszoknyásra tervezik s a férfias vonalú mellényen négy, sötét hat zsebet is alkalmaznak.

A „Királynő szíve” címen hozták most az Ufa legújabb filmjét, amelyben Stuart Mária életét elevenítik fel. Stuart Mária (bal oldalon) Zarah Leander, Erzsébet angol királynőt (jobb oldalon), Mária Koppenhofer játssza.

Néhány szó a „modern” kozmetikáról

Mi ártalmas és mi hasznos az egészségre?

A divatszokások között vannak olyanok, amelyek orvosi szempontból határozottan helyesíthetők, mert egészségesek, észszerűek és kozmetikai nézőpontból is célszerűek. Vannak azonban olyanok, amelyek közömbösök lévén, egészségügyi, kozmetikai szempontból nem kifogásolhatók, de végül vannak olyanok is szép számmal, amelyek az egészségre, a szépségre határozottan káros hatással vannak, de mert divatosak, számos kritika nélküli követőre találhatnak.

Hasznos lesz megismernünk a különböző divatos szokások jó vagy rossz hatásait, következményeit, hogy ne vakon kövessük a divatot, hanem kellő kritikával élve, csak azt fogadjuk el belőle, ami egészségünket, szépségünket nem károsítja, vagy még inkább annak hasznára van.

Az úgynevezett „tartós hullám” erősen szárítja a hajzatot, tehát csak zsíros hajúaknak

ajánlatos, száraz, törékeny hajúaknál káros következményekkel jár. Természetesen ugyanez áll, de fokozottabb mértékben a régimódi, de még mindig üzött hajszítésre is.

A rövidre nyírt hajnak semmiféle káros következménye nincsen, sőt, miután a fejbőr tisztántartása rövid haj mellett könnyebb feladat, egészségügyi szempontból is előnyösebb a hosszú hajnál.

A hajfestés nem közömbös dolog. A festék minéműsége és használati módja szerint, továbbá egyénenként is változó, néha ártalmas hatású lehet. Ennek bővebb tárgyalása meghaladná cikkünk kereteit. Mindenesetre helyes, ha hajfestés előtt szakorvosi tanácsot kérünk.

A szemöldök leborotválása, vagy szőreinek részleges kitépése kerülendő rossz divatszokás, mely már sok kemoly haját okozott azoknak, akik gyakorolják.

Ugyancsak ártalmas szokás a szempillák gyakori festése, mégha nem mérgező festékekkel történik is.

A púder, legyen bármiféle gyártmány, szárítja a bőrt, tehát nem helyes, hogy ma mindenki, akár való a bőrének, akár nem, púdert használ. Gyakran tapasztalni, hogy a púder okozta arcbőrbántalmak miatt orvosi tanácsot kérőt mily nehéz, majdnem lehetetlen lebeszélni a púder használatáról.

A nem mérgező, hegyes összetételű szájszírosító használata óta sokkal kevesebben panaszkodnak berepedezett hámló, szélkifújta ajak miatt, tehát a kenőcszerű rouge használata orvosi szempontból helyes szokás.

Semmiképpen sem helyesíthető orvosi szempontból a fűző viselésének ártalmasan elterjedt divatja. Számos belső szerv károsításán kívül az ekecmák és sokszor kínzó intertrigóknak közvetlen okozója a szorosan a bőrhöz préselt fűző.

Egyike a legkárosabb divatoknak a mai, úgynevezett körömcipők hordása, melyek célszerűtlenségük mellett rendszeren 1—2 számmal kisebbek a kellenél. Okozói a lúdtalpnak tyúkszemeknek, bőrkeményedéseknek, lábtüzetli fájdalmaknak és a most időszerű fagyásoknak. Jó volna megszívlelni, hogy jól szabott és olyan cipőben, mely sehol sem nyomja lábunkat, sem tyúkszemet, sem fagyást nem lehet kapni, még nagy hidegben sem. A lábszárat szorító hócipő vagy csizma is okozhat fagyást.

Ha már a kártékony divatok felsorolásánál tartunk, nem hagyhatjuk említés nélkül a nők dohányzását sem, mely a közismert egészségi bántalmakon felül, mert fonnyadt arcbőrt és korai öregedést okozhat, kozmetikailag is ártalmas és néha az orrvörösségnek egyetlen oka.

Ezekkel szemben nem dicsérhető eléggé a mind divatosabbá váló sportolás, szabadfürdőzés egészséges és szépítő hatása. Természetesen óvakodjunk a túlzásoktól és mindig egyéniségünknek, szervezetünknek megfelelő sportot üzzünk.

Nem érintettük cikkünkben a feleorolt divatszokásoknak esztétikai oldalát, az más lapra tartozik és végül is izlés dolga, melyik divatot tartjuk szépnek, tetszetősnek.

Dr. v. M. D.

A konyha körül

Bőjti összejövetelekre alkalmas edességek.

Teacipő. 21 deka cukorból, 42 deka lisztből, 4 tojássárgájából és 3 deka élesztőből langyos tésztát gyurunk. Apró cipókat formálunk belőle és kelni hagyjuk. Ha megkelt megkenjük tojással, a közepüket kissé bevágjuk és megsütjük. Melegen is tálalhatjuk, sonkával is megtölthetjük és akkor a sütőben hirtelen újból megmelegítjük.

Vaniliás csók. 20 deka lisztet, 20 deka cukrot 4 egész tojással elkeverünk. Vaniliát morzsolunk bele és a tésztát kanállal jól eldolgozzuk. Kis csókokkákat formálunk és tepsi-ben egy napig szárítjuk és csak aztán sütjük ki gyenge tűznél.

Olasz burgonya. 15 deka cukrot egy deci vízzel sziruppá főzünk, majd beleteszünk fél kilogramm főtt, darált gesztenyét. Ha kihűt, hozzáöntünk egy kis pohár rumot, gömböket formálunk belőle, melyeket előbb folyékony, majd reszelt csokoládéba mártunk és levegőn szárítunk.

Diós piskótaszület. Hat tojásból rendes piskótátészta csinálunk és hosszukás formában kisütjük. Másik hat tojássárgáját 6 kanál cukorral, 6 kanál őrlött dióval, csipet szóda-bikarbónával, félcitrom reszelt héjával és a 6 tojás habjával jól kikeverjük és ugyanakkora formában, mint a piskótátészta, kisütjük. A két hosszukás lapot málnalekvárral megkenve egymásra illesztjük és kívülről csokoládémázzal vonjuk be. Szeletekre vágva tálaljuk.

RÁDIO

VASÁRNAP, FEBRUÁR 4.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 10 Istentisztelet közvetítése. Majd: Egyházi felolvasás és egyházi énekek közvetítése gramofonlemezekken. 13.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 18.15 Katonazene. 19.15 Dalok. 21 Hangjáték. 22.10 Hírek és gramofonlemezek. 23 Gramofonlemezek.

Budapest I. 10 Unitárius istentisztelet. Prédikál Szent-Iványi Sándor. 11 Református istentisztelet. Prédikál Ravasz László dr. 12 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi templomból. A szentbeszédet B. Böle Kornél O. P. mondja. 13.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 15 Hanglemezek. 16 Közvetítés Berettyóújfaluból. 17 A Rádió Szalonzene-kara. 17.30 Vas Gereben. Előadás. 18.15 Magyar nótaest. 19.15 Elbeszélés. 19.40 Zenés egyveleg. 20.30 Orgonaverseny. 21 A juss. Dráma. 23.10 Cigányzene.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 5.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Dalok, hírek. 20.20 Operettekől részletek. Hírek. 21 Szórakoztató zene. 23 Gramofonlemezek, hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend, 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Zongoraszmok. 14.30 Az 1. honvédelmi gyalogezred zenekara. 17.15 Diákféltóra. 18.15 A tanyák világa. Előadás. 18.45 A rádió szalonzene-kara. 19.40 Nagypapánk Balatonja. 20.25 Cigányzene. 21.10 Operaházi Zenekar. 23.10 Hanglemezek. 24.25 Cigányzene.

KEDD, FEBRUÁR 6.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Gramofonlemezek, hírek. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.50 Gramofonlemezek. 23.10 Gramofonlemezek, hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend, 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Hanglemezek. 14.30 Koncert fuvózenekar. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 18.15 Gyermek farsangja. 18.40 Cigányzene. 19.05 Elbeszélés. 19.45 Bucsu a farsangtól. 19.55 Húshagyó kedd. 20.25 Farsangi emlék. 20.30 Farsangi leánykérés. Hangjáték. 21.10 Cigányzene. 21.20 Táncclemezek. 21.30 Cigányzene. 21.40 Rádió-operettbemutató. 23.10 Lemezek. 23.20 Vidám jelenet. 23.30 Lemezek. 23.50 Lemezek. 24.20 Jazz. 24.40 Cigányzene. 1 A farsang befejezésének hivatalos közlése. 1.15 Cigányzene. 1.45 Zenés egyveleg. 2.30 Táncclemezek. 2.55 Cigányzene.

SZERDA, FEBRUÁR 7.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Hegedűhangverseny, hírek. 20.10 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.30 Hírek és gramofonlemezek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend, 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Hegedűszámok. 13.55 A Nagykőrösi Református Tanítóképző énekkara. 14.30 Cigányzene. 18.15 Zongoraszmok. 18.45 A magyar művészetért. Előadás. 19.15 A Rádió Szalonzene-kara. 20.30 Május királynője az Operaházból. 21.20 Külügyi negyedóra. 24.25 Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 8.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Karének, hírek. 20.20 Dalok. 21 Hangverseny 23 Gramofonlemezek, hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend, 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 A rádió szalonzene-kara. 14.30 Országos Postázenekar. 17.15 Ruszin hallgatóknak. 18.15 Gazdák-nak. 18.45 Táncclemezek. 18 A magyar művészetért. 19.30 Cigányzene. 20.25 Nemzetiségeink a régi magyar hadseregben. Előadás. 20.55 Zenés vasárnap Belgrádban. 21.50 Emlékezés a pest-budai nagy énekesekre. 23.10 Cigányzene. 24.05 Táncclemezek.

PÉNTEK, FEBRUÁR 9.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Gramofonlemezek, hírek. 20.55 Opera.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend, 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 14.30 Szalonzene. 17.10 Diákféltóra. 18.15 Hanglemezek. 19.15 Néprajzi hanglemezek. 19.50 Énekszámok. 20.25 A magyar gyermek jövője. Előadás. 20.45 A Szegedi Filharmonikus Egyesület hangversenye. 23.10 Magyar Revü Táncczene-kar. 24.20 Cigányzene.

SZOMBAT, FEBRUÁR 10.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Madrigál-kar. Hírek. 20.15 Könnyű zene. 21.15 Könnyű zene.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend, 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 A 15. honvédelmi gyalogezred zenekara. 14.30 Hanglemezek. 17.15 Serdülő leányok szórakozása. Előadás. 18.15 Rádió-posta. 18.45 Cigányzene. 19.25 Előadás Tatatóvárosról. 19.50 Zongoraszmok. 20.25 Cserkészek szabadtéri játéka. 20.55 Kétzongorás jazz. 21.15 Karcolatok. Felolvasás. 21.40 A rádió szalonzene-kara. 23.10 Cigányzene. 23.45 Lemezek.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

CORSO: TIZENHÉTÉVESEK.

APOLLÓ: ARATÁS.

DORIAN: I. A FEKETE LÉGIÓ, II. ÜLDÖZÖTT VAGYOK.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Med. vigg). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Guza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence, Templonutér. (Hegedűs.)

Hétfőn a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlăhuța No. 46. Telefon 21-34. (Ajtay.)

Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 14-84.

Minerva, Piata Unirii.

Salvator, Str. Alexandri. (Németh). Telefon 16-07

Sabina, Piata Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

Arcárciketek

Allást keres

szavanként 1 lef

Francia és német fordításokat, levelezést vállal tökéletes nyelvtudással bíró tisztviselő. Cim a kiadóban.

Házvezetőnek menne fiatal urinó. — Ajánlatokat kiadóba kér.

Különféle

szavanként 3 lef

Tisztviselő intelligens tisztviselő lakótársat keres kényelmes lakásba. Nagyvárad, Bratianu-u. 37.

Adás-vétel

szavanként 3 lef

Veszek arany, ezüst, brilliáns tárgyakat. Herbet ékszerárúház, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

PUHA ÖLMÖT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Lakás

szavanként 3 lef

Keres gyermektelen tisztviselő házaspár március, vagy április, esetleg május 1-re egyszobás, esetleg előszobával, — komplett lakást. Cimeket a kiadóba kérek.

Kiadó lakás

négyszobás öszi komfortos utcai lakás. Nagyvárad, Str. Dimitriu Cantemir 25. szám.

Butorozott

külön bejárattal szoba, fürdőszoba használatos kiadó. Nagyvárad, Str. Vlahuta 41-a.

Keresek

2 szobás modern lakást Cim a kiadóban.

Festői kép a hólepte hegyek között.